

Document de treball

PLA ESTRATÈGIC DE SANT COSME 2020-2030

Guió

---

1. Presentació
2. Dades de context
3. Missió, visió i valors
4. Prioritats i objectius del mandat
5. Reptes per desenvolupar les prioritats
6. Àmbits d'actuació: objectius, actuacions i indicadors
7. Sistemes d'avaluació
8. Annexos

1. Presentació

Aquest document té com a objectiu plantejar les **estratègies d'intervenció al barri de Sant Cosme en els propers 10 anys d'acord** amb el diagnòstic de la situació actual i les prioritats polítiques i socials del municipi.

Al barri de Sant Cosme s'han realitzat en les últimes dècades diferents plans d'actuació per tal de millorar els indicadors socials, econòmics i convivencials de les persones que viuen al barri i del seu impacte al conjunt del municipi. Aquests plans han suposat avenços significatius en la millora de les condicions de vida i l'articulació de serveis municipals de proximitat. Aquests serveis s'han anat definint per pal·liar o abordar problemàtiques i necessitats específiques de l'entorn i alhora han esdevingut també un observatori de les dinàmiques socials, cíviques i relacionals al barri.

Després d'anys d'intervenció i amb l'evolució dels serveis que es presten des de la proximitat és fa **imprescindible revisar les actuacions i l'organització dels recursos actualitzant les fites d'acord amb la realitat del 2020**. Després de l'etapa de real·lotjament i d'articulació urbana del barri que requerien un tipus d'intervenció determinada, en els últims anys el barri de Sant Cosme ha experimentat canvis en la composició demogràfica, noves fragilitats i aparició de nous fenòmens delinqüencials que impacten directament en la cohesió al barri i la capacitat de donar resposta als objectius tradicionalment plantejats al Pla d'actuació de Sant Cosme. Aquestes noves necessitats ens obliguen a fer una redefinició dels objectius, prioritats i instruments d'actuació al barri, millorant l'organització i alineant el conjunt de polítiques públiques del municipi i la resta d'administracions en una estratègia integral.

2. Sant Cosme en l'actualitat. Dades de context

El barri de Sant Cosme del Prat de Llobregat està situat al sud-est del nucli urbà, amb una superfície de 50 Ha. Està clarament delimitat per l'Avinguda Onze de Setembre, l'Avinguda del Remolar i el Camí de Cal Monés que és l'antiga carretera de l'aeroport que actualment connecta amb la B-203 o carretera de la platja. El barri actual té un caràcter homogeni a nivell urbanístic, clarament visible per la trama viària i la tipologia de les seves edificacions, és de trama ortogonal, amb eixos viaris amplis i arbrats. Però Sant Cosme no ha estat sempre així. Té el seu origen en les promocions d'habitatges públics que entre l'any 1962 i 1967. La Obra Sindical del Hogar (OSH) va començar a edificar als terrenys adjacents a l'aeroport. Aquest polígon de promoció pública d'habitatges estava projectat per acollir les famílies provinents dels barris de barraques de Montjuïc i de les famílies afectades per les riuades dels anys 60 als municipis del delta del riu Llobregat.

El Sant Cosme actual és hereu d'aquella situació, té més de 50 anys i ha viscut moments determinants en la seva història que el fan especialment singular i sensiblement diferent a d'altres barris metropolitans (construïts als voltants de la ciutat de Barcelona la segona meitat del segle XX) i especialment de barris molt similars com Camps Blancs a Sant Boi de Llobregat o Pomar a Badalona que també es varen crear originàriament per allotjar les famílies barraquistes de Barcelona. La seva història té moltes similituds amb ells, però alhora té elements singulars que el diferencien com són la proximitat a infraestructures com l'Aeroport de Barcelona i les infraestructures viàries, les dificultats de construcció i gestió dels habitatges públics i la vulnerabilitat social de la seva població.

a) Nombre d'habitants: La població del barri de Sant Cosme del Prat de Llobregat era de 7.288 persones el gener de 2020, segons dades del Padró d'Habitants. Suposa l'11,1% del total de població del municipi del Prat, que és de 65.647 persones.

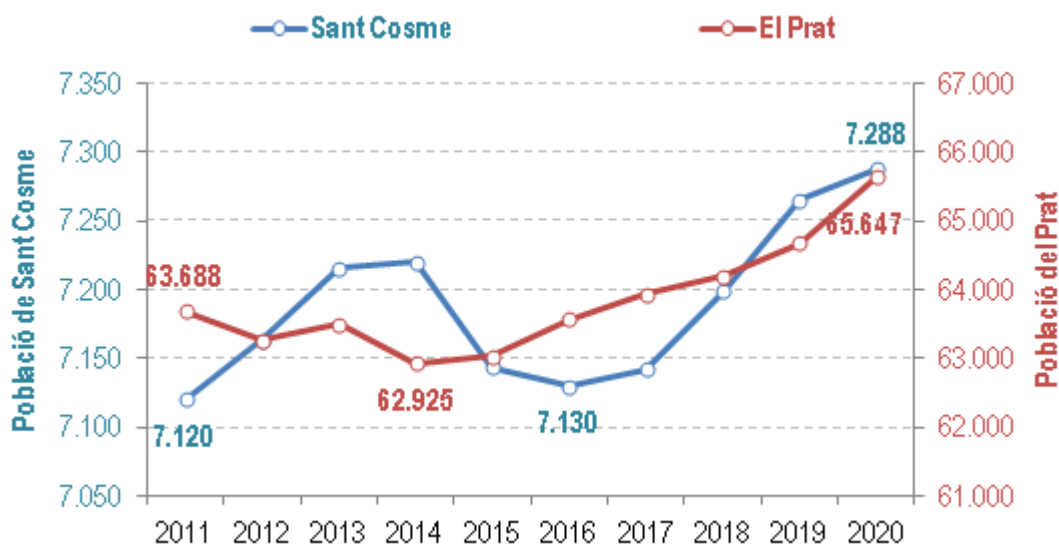
Les tres primeres fases de construcció, que concentren la majoria de població del barri i de les famílies originàries del barraquisme de Montjuïc, han mantingut la població i fins i tot l'estan augmentant per l'arribada de nous propietaris. Actualment la distribució del nombre d'habitants per les diverses fases de construcció del barri és la següent:

Distribució de la població segons fase de construcció del barri (2019)

Fase	% sobre el total
Primera	16,60 %
Segona	24,80 %
Tercera	22,55 %
Quarta	3,29 %
Cinquena	9,91 %
Sisena	7,97 %
Setena	7,53 %
Remolar Sud	7,35 %
TOTAL	100 %

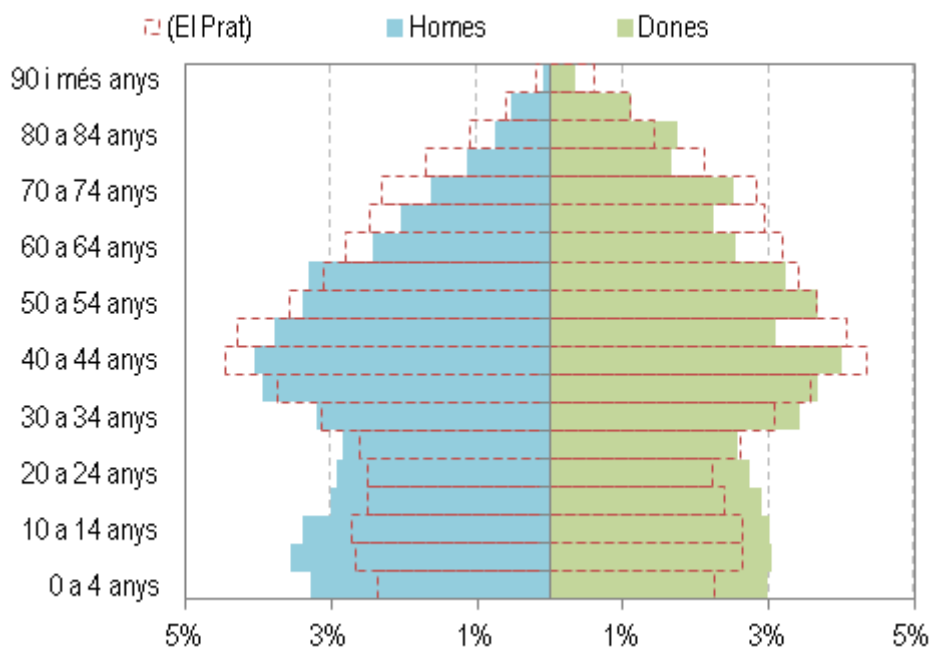
En conjunt, els darrers cinc anys la població ha augmentat any rere any. Així, des de l'any 2016 hi ha 150 habitants més, amb un creixement del 2,2%. En el mateix període, també el conjunt del Prat ha crescut, sumant 2.079 habitants més i un creixement del 3,3%.

Evolució de la població del barri de Sant Cosme i del Prat (2011-2020)

b) Mitjana d'edat. La població de Sant Cosme és més jove que la resta del municipi. Hi ha una proporció més gran de població menor de 30 anys i una proporció menor de població a partir de 40 anys en endavant.

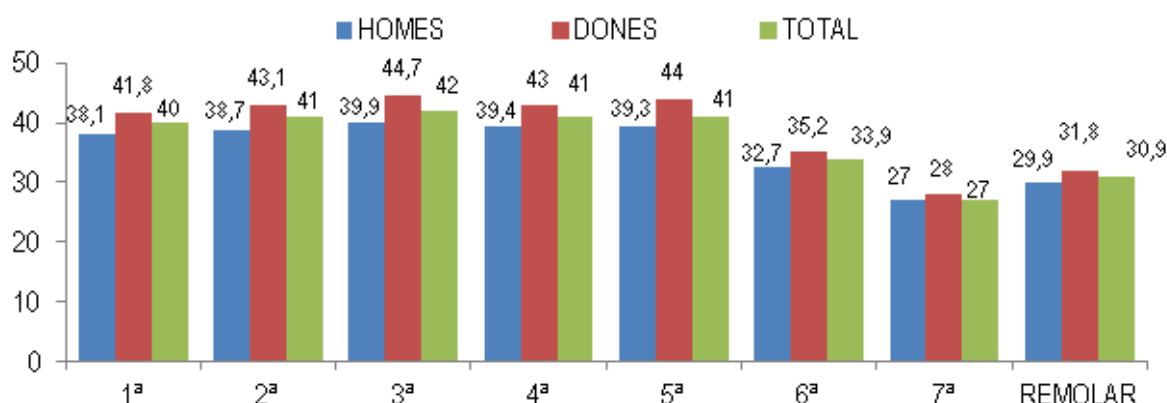
Piràmide d'edats de la població de Sant Cosme comparada amb la del Prat (2020)

La mitjana d'edat del barri de Sant Cosme és de 38 anys, tot i que existeix una distància considerable entre la població resident a cada fase de remodelació: les cinc primeres fases tenen una mitjana d'edat de més de 40 anys, però en canvi, la 6a fase, la 7a fase i Remolar Sud tenen una mitjana d'edat al voltant dels 30 anys.

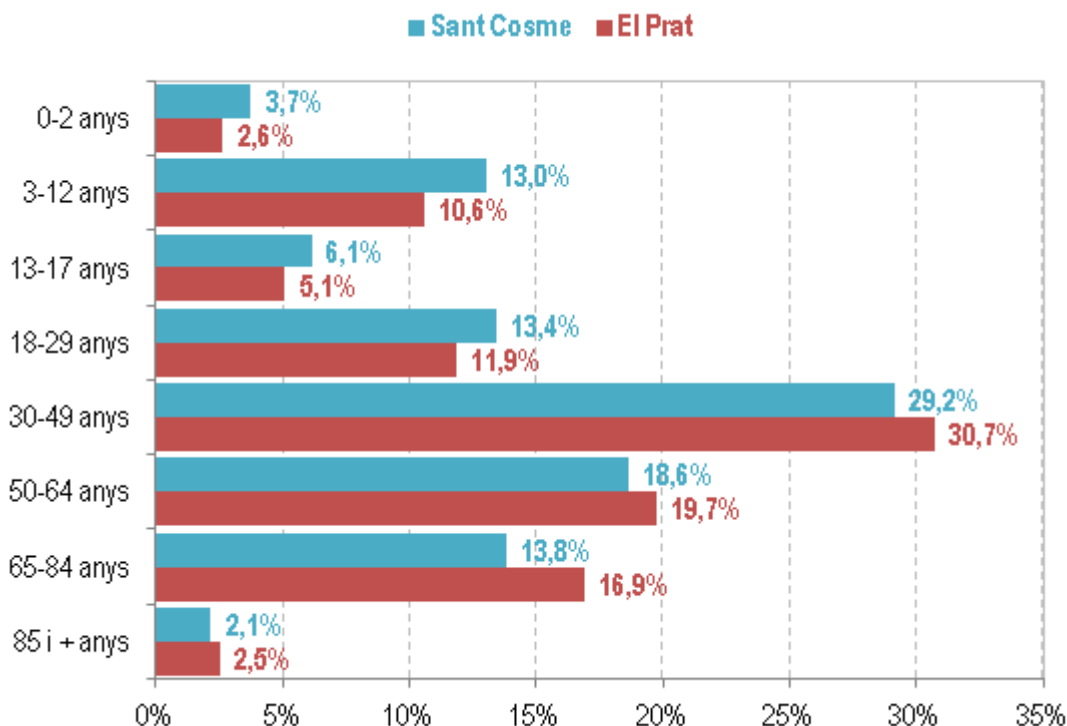
Tant al barri com al conjunt del Prat, la franja d'edat més nombrosa de població se situa entre els 40 i els 44 anys, però a Sant Cosme el 67% dels habitants del barri tenen menys de 50 anys, mentre que al conjunt de la ciutat aquesta xifra no arriba al 61%.

Edat mitjana de la població segons fase de construcció del barri, per sexes (2019)

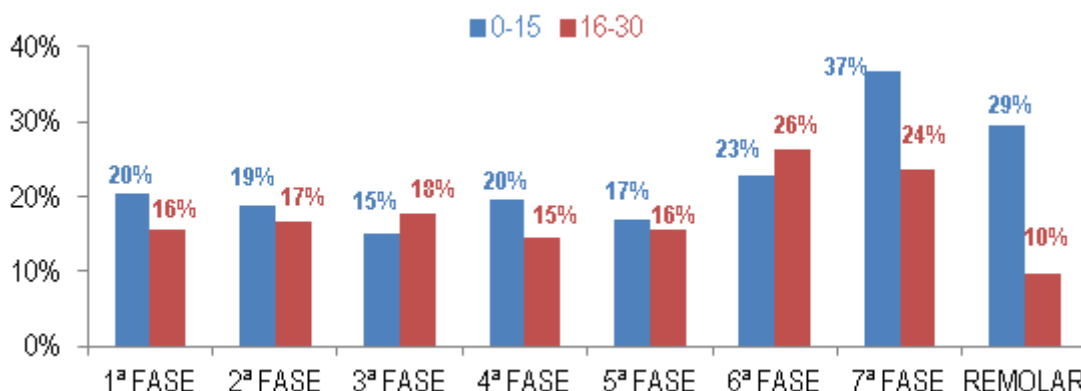
c) Infància i joventut. Al barri viuen 2.646 persones menors de 30 anys, que representen el 36,3% del total d'habitants, mentre que al conjunt de la ciutat la mateixa proporció és només del 30,2%. Entre aquests, la proporció de població infantil del barri (fins als 12 anys) és de més del 16,8% mentre que a la resta de la ciutat és del 15,67%, i la població jove (de 12 a 29 anys) representa el 19,5% de la població.

Percentatge de la població de Sant Cosme i del Prat segons franges d'edat (2020)

Segons zones de construcció, la setena fase i el Remolar sud són les zones amb major percentatge d'infància menors de 3 anys, amb un 5,1% i un 6,6% respectivament, mentre que al conjunt del barri la proporció és del 3,7% del total, i al total del Prat és del 2,6%.

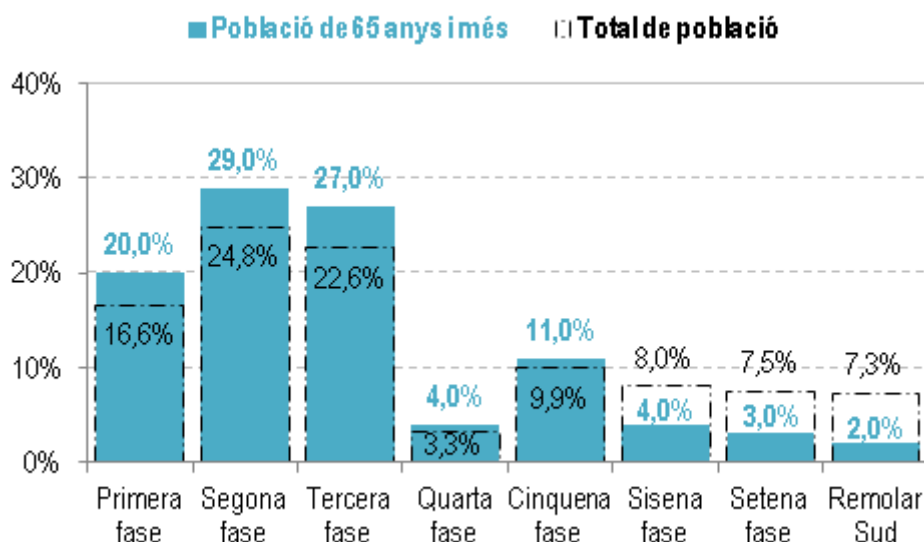
Percentatge de la població jove de Sant Cosme segons fases de construcció (2018)

d) Gent gran. Al contrari que la població jove, la població gran de Sant Cosme és menys nombrosa que a la resta del municipi. Així, al barri, el 15,9% de la població té 65 anys i més, mentre que al conjunt del municipi la proporció sobre el total arriba al 19,4%. En canvi, la població d'edats més avançades, de 85 anys i més, no difereix tant de la resta del municipi, essent el 2,1% a Sant Cosme i el 2,5% al Prat. Aquesta dada fa que l'índex de sobreenvelliment sigui més elevat a Sant Cosme que al conjunt del municipi, (13,4% i 12,9%, respectivament) perquè la proporció de població de 85 anys i més, respecte del total de població de 65 anys i més, és força elevada.

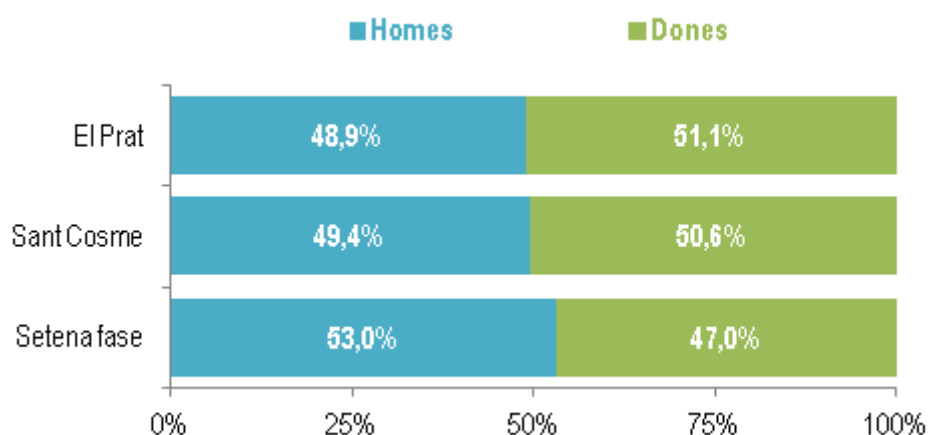
La població més envellida es concentra a les fases més antigues del barri, que són també les que concentren les majors necessitats d'adaptabilitat dels edificis, especialment per la manca d'ascensors.

Distribució de la població gran de Sant Cosme segons fases de construcció comparada amb la distribució del conjunt de població (2018)

e) Distribució per sexes. Segons les dades de padró de 2020, s'observa una proporció lleugerament més elevada de dones que d'homes (50,6% de dones i 49,4% d'homes). En l'única fase on es comptabilitzen més homes empadronats que dones és a la setena fase, amb 53% d'homes i 47% de dones, que es podria explicar perquè la major presència de dones es troba a mesura que s'avança en edat, i la zona de la setena fase té una mitjana d'edat més baixa que la resta. Al conjunt del Prat, la diferència entre dones i homes és més acusada, ja que el 51,1% de la població són dones i el 48,8% homes.

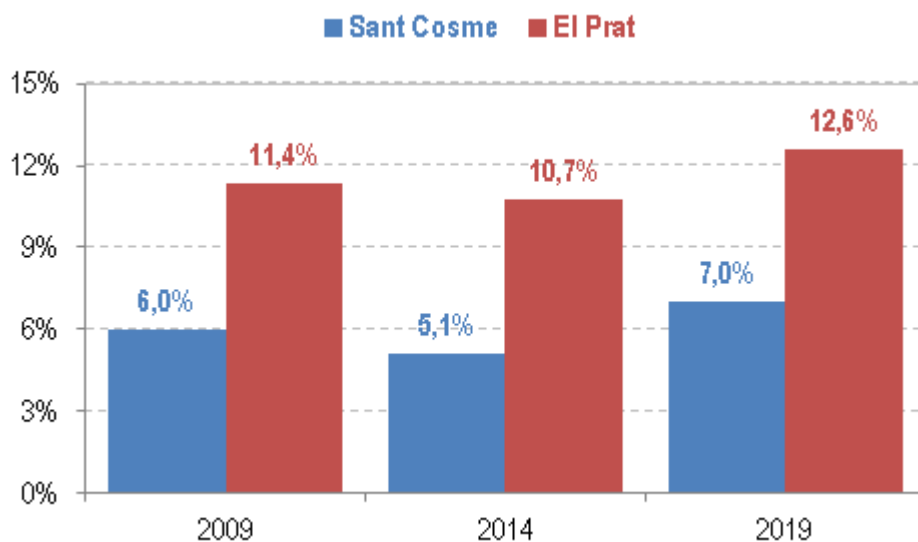
Percentatge de la població per sexes (2020)

f) Origen de la població. El barri de Sant Cosme té dos grups de població minoritària culturalment diferenciable: població gitana i població marroquina. El percentatge de la població gitana al barri de Sant Cosme no s'ha pogut mai conèixer amb exactitud i sempre s'ha treballat amb una estimació sobre les dades de padró, que situa la població gitana entorn del 20% del total del veïnat del barri.

El nombre de persones nascudes a l'estranger que s'han instal·lat al barri, està al voltant del 7%, essent majoritàriament de procedència marroquina (47% del total d'estrangers). Aquest col·lectiu viu principalment a primera i segona fase on ja el habitatges estan liberalitzats (54% en la suma d'aquestes fases). Al conjunt del Prat, el percentatge de persones nascudes a l'estranger sobre el total és del 12,6%.

Evolució de la població nascuda a l'estranger a Sant Cosme i al Prat

Respecte l'augment de població es pot confirmar que en gran mesura ve donada per l'entrada de persones novvingudes al barri. L'any 2019 van venir a viure al barri 79 homes i 86 dones de nacionalitat estrangera més respecte l'any anterior, la qual cosa suposa un increment significatiu en un barri que històricament ha tingut molt baixa presència d'immigració.

En els darrers mesos s'està detectant de manera contínua l'empadronament de persones llatinoamericanes al barri de Sant Cosme, en molts casos com a llogateres o propietàries de pisos desprotegits. D'altra banda, s'està

analitzant l'incipient procés de “trasllat intern” de persones, especialment de parelles joves i famílies de procedència extracomunitària, que s'incorporen com a residents al barri provinents d'altres indrets del Prat, atrets pels preus dels habitatges, inferiors a la resta de la ciutat.

g) Habitatge i subministraments bàsics. La població de Sant Cosme viu en 2.551 habitatges en 292 escales. Això fa que la mitjana d'habitants per habitatges a Sant Cosme sigui de 2,96 persones per habitatge (i a la sisena i setena fase de 3,70 persones per habitatge, mentre que al conjunt del Prat és de 2,68 persones per habitatge. A més, al barri s'agrupen la majoria d'habitatges amb un padró superior als 8 membres per domicili, en 64 habitatges, d'un total de 102 en tot el Prat.

La major part de veïnat viu en 2.346 habitatges en blocs que provenen d'una remodelació urbanística de la totalitat del barri realitzada per fases, que es va iniciar l'any 1987 i va durar fins el 2005. En aquesta remodelació el 100% d'habitatges construïts varen ser en concepte de promoció pública i que tenen o han tingut un grau de protecció oficial.

La resta d'habitatges són de la promoció de Remolar Sud (passeig Joan Carles, I) amb un total de 205 habitatges que van ser construïts al voltant de la darrera dècada.

De la zona amb protecció oficial, les dues primeres fases ja no estan protegides i, per tant, els pisos ja es compren i es venen en el mercat lliure, amb 1.058 habitatges que equivalen a 142 escales.

La 3a fase quedarà desprotegida el 27 de febrer de 2022, tot i que en aquest moment ja té també extingit el dret de tempteig i retracte, amb 648 habitatges equivalents a 82 escales de veïnes i veïns. L'any 2022 la major part del barri estarà en situació de desprotecció.

El calendari previst de desprotecció d'habitatge és el següent:

FASE	Nbre. HABITATGES – Nbre. ESCALES	DATA DESPROTECCIÓ
Primera	418 habitatges – 56 escales	18/03/2017
Segona	660 habitatges – 86 escales	11/02/2018
Tercera	628 habitatges – 82 escales	27/02/2022
Quarta	80 habitatges – 10 escales	03/04/2025
Cinquena	240 habitatges – 16 escales	17/07/2027
Sisena	180 habitatges – 10 escales	01/10/2029
Setena A	71 habitatges – 13 escales	15/10/2032
Setena B	69 habitatges – 12 escales	18/07/2035

Tot i les diferències existents entre fases de remodelació, la majoria de l'accés a l'habitatge es va promoure mitjançant contractes de compravenda entre INCASÒL i les veïnes/ns, i el règim de tinença majoritari és el de compravenda, en 2.277 habitatges.

La resta són 275 habitatges de titularitat pública en règim de lloguer, així com un centenar d'immobles entre locals, aparcaments i trasters que també es troben en règim de lloguer.

La distribució per zones és la següent:

FASE	Nbre. PISOS COMPRAVENDA	Nbre. PISOS LLOGUER (propietat INCASÒL)
Primera	411	7
Segona	649	11
Tercera	614	14
Quarta	79	1
Cinquena	209	31
Sisena	112	68
Setena	60	80
Remolar Sud	152	62
TOTAL	2277	274

Cal remarcar que en els quatre darrers anys s'ha disparat la morositat en el pagament de les quotes de compravendes i l'impagament dels lloguers públics. També s'ha de destacar que en els darrers anys han anat creixent el nombre de moviments de compravenda al barri i les hipoteques privades, així com els llançaments tant promoguts per les entitats financeres per motius d'impagaments com per l'Agència de l'Habitatge per motius d'irregularitats i, en paral·lel, per l'ocupació irregular d'habitatges públics.

Actualment el PASC té recollides prop d'una setantena d'habitatges del barri amb situacions irregulars com l'ocupació il·legal o la "cessió inconstentida". Històricament, aquestes ocupacions d'habitatges han estat vinculades al desdoblament dels nuclis familiars, molts d'ells de famílies gitanes. És a dir, parelles joves, que necessiten desdoblar-se de la família extensa i que com a via d'emancipació trien l'ocupació d'habitatges, si bé les dinàmiques i motius vinculats a les ocupacions il·legals s'han ampliat fruit de la crisi econòmica i les seves conseqüències.

La pobresa energètica està especialment present en el barri de Sant Cosme, on es concentren situacions de manca de subministrament, de frau, de dificultats de pagament o d'infrainstal·lacions. Sobre un parc de 2.551 habitatges és indicatiu conèixer que, per exemple, des de l'Àrea d'Acció Social municipal durant l'any 2018 es van atorgar 240 ajuts econòmics a famílies per pagar subministraments, o que, durant el 2019, des de l'Oficina d'Eficiència Energètica municipal s'han realitzat pràcticament 200 assessoraments energètics o informes per a l'aplicació de la Llei 24/2015 amb l'objecte d'impedir la interrupció dels subministraments d'aigua potable, electricitat i gas a les persones en situació de risc d'exclusió residencial. Si afegim a aquestes dades els més de 60 expedients que Aigües del Prat té

oberts per frau en subministrament i connexions irregulars i les prop de 80 connexions irregulars de llum que ENDESA manifesta que té al barri, ens trobem que al voltant del 10% dels habitatges de Sant Cosme viuen una situació d'exclusió energètica severa o d'infrasubministrament.

D'altra banda, **l'envelliment de la població i els problemes d'accessibilitat** de molts habitatges (les quatre primeres fases i la setena no tenen ascensor, tot i que algunes escales els estan instal·lant progressivament) pot estar produint una continua marxa de població més gran amb major necessitat de suport a l'autonomia, i obrint una línia d'accés a nous habitatges per a nova població.

h) Activitat econòmica i ocupació. El desenvolupament de l'activitat econòmica en els sectors logístics i industrials de l'entorn de l'Aeroport i la Zona Franca han servit per garantir oportunitats d'incorporació laboral de moltes persones del barri, però no de manera generalitzada. En els darrers anys, i en especial, des de l'entrada en funcionament de la nova Terminal de l'Aeroport s'han desenvolupat diversos sectors urbanístics permetent la instal·lació de noves empreses, però el seu impacte en l'ocupació de les persones del barri ha estat reduït.

Segons les dades extretes del Pla Estratègic de Comerç, la concentració d'establiments al barri es troba al carrer Riu Llobregat, encara que la presència del mercat ambulant també es força rellevant. Només hi ha un eix comercial i amb debilitats importants i és molt diferent a la resta de zones comercials de la ciutat. El pes comercial de Sant Cosme respecte a la ciutat només es un 2,1 % del total dels establiments comercials que hi ha al municipi, com s'ha dit abans, molt concentrats en el carrer Riu Llobregat, principalment petites botigues de proximitat: forn, carnisseria, supermercats petits, farmàcia, bars-cafeteries...

Al barri hi ha una forta presència de locals buits que no s'acaben d'ocupar des de fa anys i progressa la desertització comercial. El teixit té carències importants, hi falten tipologia de comerços i per tant, hi ha molta manca comercial al barri, i s'han de desplaçar per aconseguir els productes que no són de primera necessitat. El mercat no sedentari del dijous compensava una mica aquestes mancances i capacitat d'atracció. Un mercat que cada vegada té menys parades.

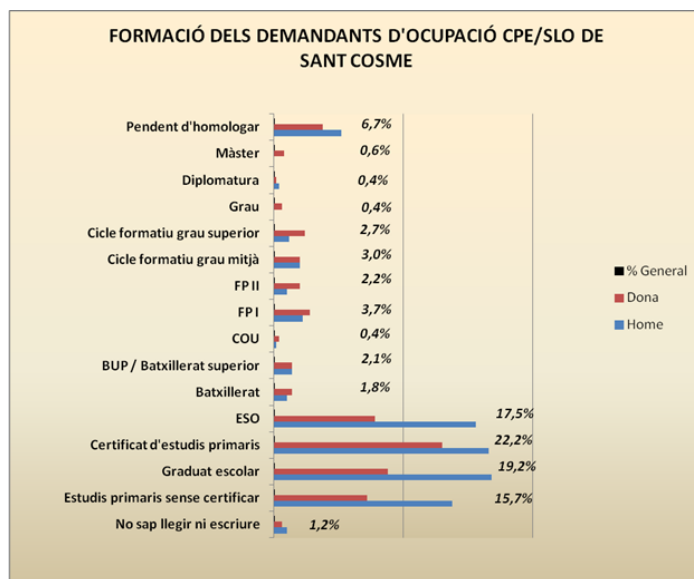
El desenvolupament de l'economia social al barri és una qüestió d'especial rellevància i una de les finestres d'oportunitat per a la dinamització econòmica amb retorn social, gràcies l'ecosistema que fomenta Gats-Fundació Esperanzah, Fundesplai i la Fundació Espigoladors, entre d'altres. Aquesta feina està essent reconeguda arreu com un dels pols més innovadors i dinàmics i caldria utilitzar-ho com a motor de canvi econòmic i social.

Des del punt de vista de la inserció o la incorporació sociolaboral, es detecta una constant desconexió amb l'entorn econòmic immediat del barri. Caldria preguntar-se com un barri tant envoltat d'activitat econòmica (Mas Blau, Amazon, DAMM, Aeroport, etc.) té tantes persones a l'atur. És un fet habitual en tots els projectes de reactivació econòmica de barris o sectors incrementar l'ocupabilitat i la inserció laboral de la gent del propi barri. En el cas de Sant Cosme és especialment important per la baixa formació i experiència laboral que té bona part de la població. Per tant, serà clau combinar l'estratègia de formació i orientació laboral amb la tasca de foment de l'activitat econòmica i comercial al barri.

Tot i les dificultats per poder segregar les dades d'ocupació del barri de Sant Cosme de la resta del municipi del Prat, es constata a partir de les dades disponibles dels diversos dispositius ocupacionals que el 31 de gener de 2019 hi ha 668 persones residents a Sant Cosme registrades al Servei Local d'Ocupació, que representen el 15% de les persones empadronades al barri en edat de treballar i el 20% del total d'aturades de la ciutat. D'aquestes persones registrades, el 59% del total són homes i 41% són dones, i del total hi ha un 19% de persones sense experiència laboral o amb menys d'un any d'experiència, el 6% han treballat majoritàriament com a autònoms i el 74% restant tenen més d'un any d'experiència en un ofici.

Els nivells de formació de les persones ateses als dispositius ocupacionals responen a un 41,4% d'habitants amb certificacions d'estudis primaris i de graduat escolar, i un 17,5% amb el certificat d'ESO. Un 1,2% de la població del barri de més de 30 anys que no ha après a llegir ni escriure. També

es pot constatar una baixa presència de titulacions superiors a l'educació secundària obligatòria. El total de la suma de totes les titulacions superiors a ESO són 17,3% respecte de la població del barri.

i) Vulnerabilitat: Segons dades dels Serveis Socials municipals prop de 4.000 persones del barri, un 55% de la població, s'estan atenent pels diferents serveis i dispositius socials; tant per qüestions d'envelliment i dependència com vinculades a empobriment i manca de recursos. Els ajuts familiars per l'accés a l'alimentació o a activitats, els ajuts al pagament de subministres o les tramitacions de prestacions socials i pensions són proporcionalment més alts que a la resta del municipi. En canvi, la cobertura de rendes garantides o pensions és molt baixa respecte la demanda i necessitats materials.

Es tracta d'una població sensiblement més vulnerable i amb altes dosis de cronificació tot i les "intermitències" en les seves demandes d'atenció social. Existeix una certa cultura de la demanda als serveis públics, ja siguin serveis socials, el PASC o l'Agència d'Habitatge i Prat Espais.

En el conjunt de la ciutat els Equips Bàsics d'Atenció Social del Servei d'Acció Social atenen unes 6.000 persones, distribuïdes en 2.838 expedients familiars. A l'EBAS Sant Cosme hi ha 693 expedients que representa el 27,6% del total dels expedients de serveis socials i corresponen a 2.029 persones, percentatge de població superior. A més, la gran diferència respecte la resta d'EBAS és la tipologia d'expedient i la major complexitat dels casos.

Expedients oberts i proporció sobre el total d'habitants de cada EBAS (2020)

EBAS	Persones incloses en els expedients	Habitants	Percentatge
EBAS CENTRE	1.083	16.977	6,4%
EBAS MARINA	1.378	21.154	6,5%
EBAS RIBERA BAIXA	1.525	20.068	7,6%
EBAS SANT COSME	2.029	7.348	27,6%
TOTAL	6.015	65.547	9,2%

La proporció d'expedients de dependència és clarament inferior a la mitjana de la ciutat. El percentatge d'expedients amb persones que tenen reconegut el grau de dependència respecte el total d'expedients de cada EBAS es detalla tot seguit:

Proporció d'expedients de dependència sobre el total d'expedients de cada EBAS

EBAS	Percentatge
EBAS CENTRE	45,8%
EBAS MARINA	48,8%
EBAS RIBERA BAIXA	39,3%
EBAS SANT COSME	27,6%

A continuació, s'ofereixen altres dades significatives:

- El **30 %** de la despesa en Ajuts d'urgència social del que portem d'any 2020 correspon al barri de Sant Cosme, en canvi **només hi ha 47 famílies** que tenen accés a la Renda Garantida de Ciutadania.
- Les dues escoles del barri de Sant Cosme (Jaume Balmes i Institut Escola) tenen el **25 %** de les beques menjador del Consell Comarcal atorgades al conjunt de centres de la ciutat
- En la darrera revisió realitzada (2019), sobre la situació de risc dels infants atesos, basada en l'eina de cribratge de DGAIA (Desempament / Risc greu / Risc lleu – moderat / No risc) un dels resultats que es desprenen, és que el **53%** (90 infants) de les situacions de **Desempament + Risc greu** es donen a l'ABS de Sant Cosme

Percentatge de situacions de desempament + risc greu sobre el total d'infants atesos

EBAS	Percentatge
EBAS CENTRE	20%
EBAS MARINA	13%
EBAS RIBERA BAIXA	13%
EBAS SANT COSME	53%

j) Educació

Escolarització: El barri de Sant Cosme compta amb 4 centres educatius; Llar d'infants Dumbo, Escola Jaume Balmes, Institut Escola Prat i Institut les Salines. Tot i que més d'un 30% de la població del barri s'escolaritza a centres fora del barri, en el curs 2019-2020 un total de 324 alumnes van escolaritzar-se a l'Escola Jaume Balmes i 177 a l'Institut Escola. El principal problema del repte educatiu és l'alta segregació de l'alumnat per centres, la concentració d'alumnes amb necessitats educatives especials especialment a dos centres, i la complexitat relacional amb les famílies.

Alumnat: El 100% d'alumnes de l'Institut Escola són residents a Sant Cosme però amb una composició que reflecteix una alta segregació social i cultural de l'alumnat. L'Escola Jaume Balmes el 63% són veïnes i veïns del barri de Sant Cosme i la resta d'altres zones del municipi. L'escola Jaume Balmes ha

incrementat l'alumnat així com d'alumnes amb necessitats educatives especials (actualment és el 5,2%) i de necessitats socioculturals desfavorides (el 51,2%), el percentatge de necessitats educatives especials dels alumnes de l'Institut Escola són del 85%.

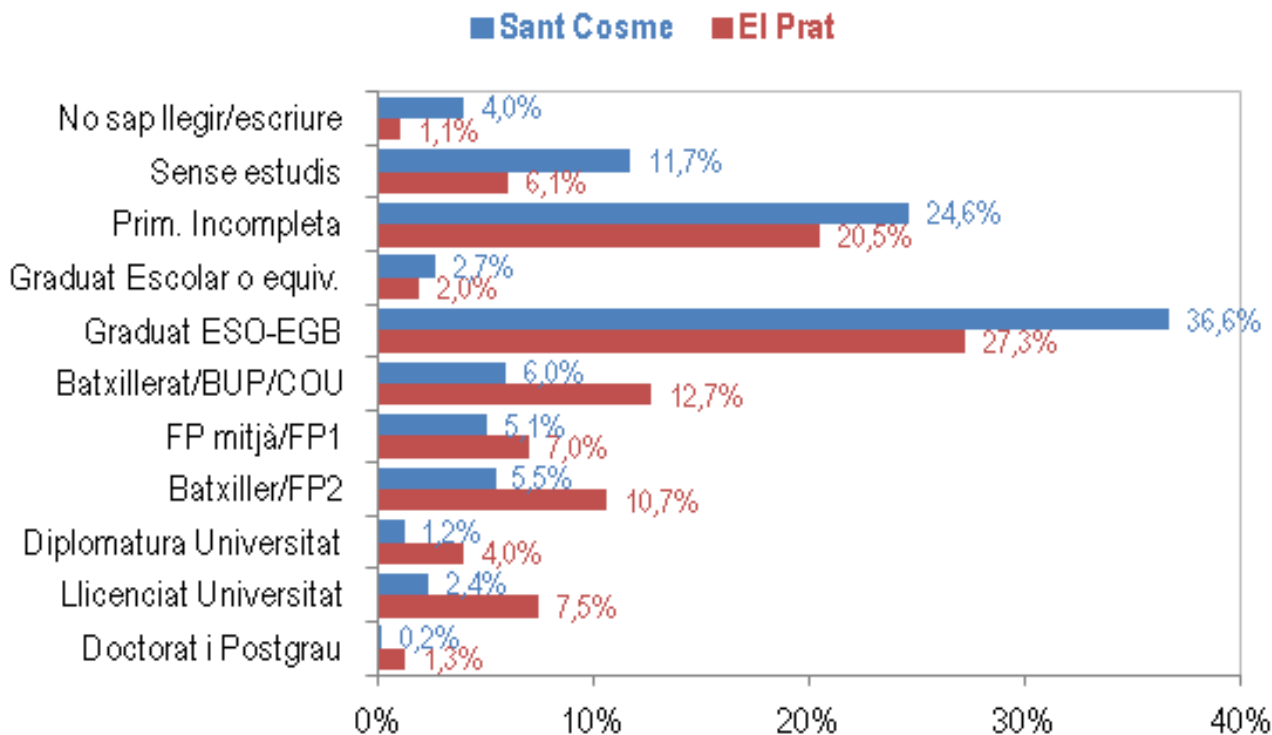
Nivell d'instrucció de la població: Sobre la formació reglada, tradicionalment la població del barri ha tingut un nivell formatiu baix. Aquests darrers anys aquesta tendència no ha canviat i manté dades molt semblants a anys anteriors. El nivell d'instrucció majoritari que es presenta al barri és el d'ESO, amb el 36,6% del total de la població de més de 16 anys, i majoritàriament homes.

Destaca el baix nombre de persones amb títol universitari, el 3,6% de la població, amb una proporció superior per a les dones (d'aquest 3,6%, un 2,2% correspon a dones i un 1,4% a homes). De la mateixa manera, hi ha un menor nombre de persones que tenen alguna formació professional, el 10,6% del total, on les dones tenen també major presència (del 10,6% de titulats en FP, el 5,5% correspon a dones i el 5,0% a homes). En l'altre extrem, hi ha un elevat percentatge de població empadronada al barri que no sap llegir ni escriure, el 4% del total de la població, en aquest cas majoritàriament dones.

En els darrers anys no s'observen canvis significatius i es pot dir que el nivell de formació al barri és baix, a causa de la poca presència de titulacions universitàries i de formació professional. La reducció dels recursos invertits en educació per part de la Generalitat des del 2011 han debilitat la capacitat del Pla Educatiu d'Entorn de Sant Cosme per complir amb els seus objectius i persisteix l'abandonament escolar prematur i el nivell baix de resultats educatius.

En termes de desigualtat de gènere es pot extreure que les dones, una vegada superen l'ESO, tenen una tendència una mica superior, tot i que molt minsa, a tenir titulacions superiors. Però, en canvi, les dones que no tenen l'ESO tenen una formació molt inferior que els homes, amb major presència d'analfabetisme i de dones sense estudis, tendència que tampoc no ha variat en els darrers anys.

Distribució de la població de 16 anys i més segons nivell d'instrucció (2020)

k) Cultura

La cultura de proximitat: El barri no té una programació cultural dissenyada des d'un equip tècnic especialista en el tema. En aquest context, el PASC ha assumit la funció de dinamització cultural del barri a través de les accions comunitàries que organitza, on sempre s'hi vincula la participació de referents culturals.

No obstant això, les entitats del barri participen activament a les activitats del calendari festiu de la ciutat amb una forta implicació (Carnaval, Festes de Nadal i Cavalcada de Reis...) i disposen de convenis i subvencions normalitzades de la regidoria de Cultura per donar suport a les seves activitats al barri. Entre elles, les accions vinculades als diversos dies internacionals que es fan visibles al barri, i les activitats de la Festa Major. En qualsevol cas, es tracta d'una dinamització cultural fruit de la sensibilitat dels equips del PASC, amb les mancances de recursos i d'especialització que això suposa. Entenent que la cultura de proximitat és font de creixement personal i de cohesió social, cal desenvolupar línies concretes de treball.

El programa Interseccions: Desenvolupat als centres educatius del barri, és rellevant destacar que el programa Interseccions, que s'està duent a terme a Sant Cosme, posa en acció no només les línies d'Educació i Cultura, sinó que vincula el tercer element que defineix el projecte, la comunitat. La participació de la comunitat en el projecte Interseccions de Sant Cosme és factible a través dels vincles que el PASC té amb el veïnat i que ha facilitat la interacció de les entitats del barri amb les escoles, especialment amb la Jaume Balmes.

Els equipaments cívics de referència: Sant Cosme disposa de l'equipament cívic El Prat de Llobregat-Delta, gestionat per la Generalitat de Catalunya, amb molts espais per desenvolupar-hi activitats, que es concreten sobretot en tallers de manualitats diverses i molta activitat física. És concebut pel veïnat com el centre cívic del barri, i diverses entitats de barri i de ciutat hi desenvolupen activitats pròpies, també. Els equips sociocomunitaris municipals utilitzen els espais sempre que ho necessita per a les seves activitats, prèvia sol·licitud.

Les potencialitats de l'equipament cívic són àmplies i hi ha espai per desenvolupar-hi accions de caire cívic i cultural. Les possibilitats d'una cogestió o gestió municipal de l'equipament haurien de fer possible un programa de cultura de proximitat i de dinamització cultural i comunitària necessària per al barri, així com un Centre Cívic convertit en pol d'atracció per a la resta de ciutat i facilitar el trànsit de persones que possiblement trenquessin, en part, l'aïllament del barri.

Des de la regidoria de Cultura s'han realitzat aproximacions amb els equips de gestió de l'equipament en diferents moments els darrers anys amb l'objectiu de coordinar les programacions, acordar espais de treball conjunt, però sempre han acabat topant amb la inoperància i la incomprensió de la direcció general corresponent. El CC Sant Jordi-Ribera Baixa s'ha presentat com a alternativa per al barri, tot i que no acaba de convertir-se en el centre de referència del veïnat. El PASC participa de la Taula de Serveis d'aquest centre cívic col·laborant en la definició d'activitats i utilitza els espais puntualment per a activitats realitzades amb grups de població concrets.

Els grans esdeveniments: El Parc Nou acull dos dels grans esdeveniments de la ciutat del Prat: el Festival Esperanzah, amb 16.000 persones assistents, i el Pessebre Vivent, amb afluència de 12.000 persones. El Parc Nou no és un espai que es senti com a espai integrat plenament al barri per part del veïnat, però s'utilitza com a recurs sempre que cal.

El Festival Esperanzah està organitzat per una entitat amb seu a barri, i compta amb la participació voluntària del grup de les Dones Sàvies i alguns particulars, però el veïnat no el percep com a propi i el repte constant i que va millorant amb el temps és la repercussió del Festival en el veïnat i al comerç del barri.

El Pessebre Vivent és un esdeveniment cultural coorganitzat entre el PASC, que gestiona la producció de l'acte (amb la licitació dels treballs de infraestructura i logística) i l'entitat Amics de Sant Cosme, que aporta i coordina les persones voluntàries que fan possible l'esdeveniment i alguns dels decorats. Es

tracta d'un esdeveniment consolidat al barri que en els darrers anys ha necessitat de la implicació total de l'Ajuntament per seguir endavant ja que el col·lectiu de persones voluntàries disminueix i augmenta en edat.

I) Salut

L'Àrea Bàsica de Salut: L'atenció en salut primària i comunitària de la ciutadania del barri de Sant Cosme correspon a l'Àrea Bàsica de Salut Prat 3 Pujol i Capsada. Tot i això, una part significativa de la població encara, propera al 30% manté la seva referència sanitària en d'altres ABS i Centre d'Atenció Primària del Prat de Llobregat.

La població del barri atesa a l'ABS Pujol i Capsada és molt demandant d'atenció mèdica en adults, però baix en serveis pediàtrics. Segons el darrer informe elaborat per l'ICS sobre aquest àrea bàsica de Salut, podem extreure les conclusions següents:

Sobrepès i obesitat: Les dades de sobrepès i d'obesitat de la ciutadania assignada a l'ABS Pujol i Capsada són superiors a les del total de l'ICS. Però cal destacar que les dades de sobrepès són inferiors a les esperades, pel que correspondria en una població amb alta prevalença d'obesitat, cosa que fa pensar en un possible infraregistre, especialment en edat infantil; que com s'ha dit abans podria estar en consonància amb el menor ús dels serveis de pediatria.

Pacients amb diabetis per ABS del Prat (en tant per cent)

ABS	2015	2016
Ramona Via	11,1%	13,7%
Disset de setembre	11,2%	11,4%
Pujol i Capsada	13,2%	13,5%
CONJUNT DE CATALUNYA	10,3%	10,3%

Font: Observatori del Sistema de Salut de Catalunya

Usos de drogues: Pel que fa als usos de drogues de les dades de l'ICS només podem constatar que un percentatge destacat de la població reconeix el consum d'alcohol. El 75,5% de la població entre 15 i 79 any reconeix consumir-ne en els darrers 2 anys. Segons dades del servei municipal SPAI de les 40 persones del barri que s'hi atenen és manté l'alcohol com la primera substància que genera usos problemàtics i dependència (46%), seguida del cànnabis (22%), la cocaïna (15%) i els opiàcis (13%).

Pacients amb polimediació per l'ABS del Prat (en tant per mil)

ABS	2015	2016
Ramona Via	15,04	15,65
Disset de setembre	19,80	19,10
Pujol i Capsada	31,65	27,91
CONJUNT DE CATALUNYA	14,49	12,24

Font: Observatori del Sistema de Salut de Catalunya

Activitat física: El nombre de recomanacions mèdiques d'activitat física a persones adultes sedentàries amb factors de risc cardiovasculars ha anat augmentant en els últims anys. El percentatge de pacients sedentaris amb factors de risc que se'ls ha recomanat la realització d'activitat física durant els darrers anys està situat a l'entorn del 37%, per sota del que es fa al conjunt de la regió sanitària que és del 44%.

Patologies cròniques: Les patologies cròniques més freqüents de la població atesa al barri de Sant Cosme són les alteracions del metabolisme lipídic, la hipertensió arterial no complicada, l'obesitat, la diabetis no insulíndependent, els trastorns d'ansietat, la depressió (en dones) i la hipertròfia benigna de pròstata (en homes). Destacar la major prevalença en dones de totes les patologies cròniques, excepte la diabetis (més prevalent en homes), i especialment les patologies com el trastorn d'ansietat / angoixa / estat ansiós (pràcticament el doble) i la depressió (més del doble). La gran majoria d'aquestes patologies presenta dades de prevalences similars a les del total de l'ICS com la hipertensió no complicada, trastorns d'ansietat o la hipertròfia benigna de pròstata; altres són superiors com la depressió, l'obesitat i la diabetis.

D'altra banda, també destaca de les dades recollides sobre obesitat, que en les dones adscrites al CAP Pujol i Capsada, ocupa el primer lloc entre les patologies més freqüents, mentre que a les altres dues ABS ocupa el tercer lloc, igual que a la resta de Catalunya.

Salut Mental: Les patologies mentals més freqüents en els homes són els trastorns d'ansietat, angoixa, estat ansiós, seguits de la depressió, altres psicosis i l'epilèpsia. Les patologies mentals més freqüents en les dones són els trastorns d'ansietat, angoixa, estat ansiós, seguits de altres psicosis, demència, esquizofrènia i per últim els trastorns hipercinètics. Per a totes les patologies de salut mental les prevalences són més altes en dones que en homes, excepte en el cas de l'epilèpsia.

Respecte les dades de prevalença a Catalunya les patologies citades tenen un comportament similar destacant la major prevalença en homes de patologies com l'epilèpsia, esquizofrènia, fòbies i els trastorns de personalitat.

Salubritat pública o salut ambiental: Finalment cal identificar que des d'un punt de vista de salubritat pública o salut ambiental, els serveis municipals que desenvolupen actuacions al barri de Sant Cosme estan també actuant de manera coordinada en matèria de control d'insalubritats als habitatges, comunitats de veïnes i veïns i/o locals; el control de plagues tant a comunitats com a l'espai públic; la sanitat animal, i la reducció de la contaminació ambiental, especialment acústica.

Salut sexual i reproductiva: Els embarassos adolescents i la constitució de famílies molt joves, així com les mancances de coneixement de la pròpia salut que es donen a barri en alguns processos de planificació familiar fan que en els darrers anys s'hagin iniciat línies de treball compartit des del PASC amb el centre de salut i converses amb els serveis socials per a desenvolupar estratègies de millora de la salut sexual i reproductiva. Anualment hi ha una mitjana de 7 embarassos en noies d'entre 15 i 19 anys, i una mitjana de 8 a 10 embarassos en noies d'entre 20 i 24 anys. Aquest fenomen es dona especialment en famílies d'ètnia gitana i l'impacte que té aquest fenomen és molt rellevant pel fet que perpetua la desigualtat de gènere en aquest col·lectiu i limita les oportunitats de les noies joves d'aquests grups a acabar els estudis i tenir una vida autònoma.

D'altra banda, i més enllà de la qüestió de salut, el nombre de desdoblaments familiars prematurs derivats dels embarassos adolescents i el sobreempadronament vinculat a famílies nombroses i diverses generacions convivents en un mateix espai suposen necessitats d'habitatge que tensen les relacions de tinença de l'habitatge, les dificultats d'allotjament i la detecció de dinàmiques abusives vinculades a aquestes, que cal també resoldre. S'ha calculat que en els darrers tres anys s'ha donat incidències en 30 habitatges fruit d'aquesta realitat.

m) Seguretat i convivència

Activitat policial al barri: Sant Cosme és el barri on es produeix un major nombre d'actuacions policials de tot el municipi (3.067 serveis) d'un total de 26.398 serveis prestats a tota la ciutat.

El 38% són serveis de Seguretat Ciutadana, el 40% són serveis de Proximitat i el 18% són serveis de Trànsit. La resta de serveis estan relacionats amb l'Àrea Judicial

Durant l'any 2019 es van practicar 109 detencions al Prat, 21 de les quals es van fer a Sant Cosme (que equivalen a 19,26%, es tracta del barri amb major nombre de detencions de tot el municipi)

D'altra banda, el municipi del Prat té una de les quotes més elevades de percentatge de població reclusa per municipis (reclusa/ 100.000 habitants). Tot i que no hi ha informació desagregada per barris, en diferents estudis de la direcció de centres penitenciaris elaborats en etapes anteriors, Sant Cosme tenia un dels percentatges de població reclusa més alta de Catalunya.

Problemàtiques històriques i actuals vinculades a temes de seguretat: Històricament, el barri s'ha identificat amb el tràfic de drogues, amb venda d'heroïna i cocaïna, que actualment ha mutat cap als cultius i venda de marihuana. Aquesta pràctica s'ha escampat per tot el barri i implica que la plantació de marihuana es faci en pisos concrets, ja sigui en pisos sencers o en habitacions. En alguns d'aquests casos els cultius conviuen amb infants dins d'una mateix pis. Les zones del barri amb més preeminència són la 6a i 7a fase.

La delinqüència comuna (estructural i derivada) és històrica i continua essent una realitat al barri. Als darrers quatre anys hi cal afegir una nova activitat il·lícita vinculada a les ocupacions il·legals de pisos amb procediments mafiosos, que no és exclusiva del barri, però que la configuració urbanística i social de Sant Cosme permet que sigui més efectiva.

Actuacions policials coordinades: Els darrers quatre anys s'han incrementat els dispositius conjunts entre Policia Local i el Cos de Mossos d'Esquadra, concretats en la realització conjunta de controls policials i en operacions contra el tràfic de drogues, sovint amb connexions amb la resta del territori i, per tant, coordinades amb estaments superiors.

Comissió del Pla de Xoc: A nivell de barri s'ha constituït l'anomenada Comissió del Pla de Xoc, impulsada pel PASC, amb la participació de Policia Local, Cos de Mossos d'Esquadra, Endesa, Aigües del Prat, Agència de l'Habitatge de Catalunya, Prat Espais i diversos departaments municipals, amb l'objectiu de millorar les incidències amb els fluxos elèctrics i d'aigua.

Incivisme: L'incivisme a l'espai públic vinculat amb actuacions vandàliques, així com les dificultats de convivència a certes escales de veïnat suposen un repte per als equips tècnics que actuen a barri. No es pot abordar de manera puntual sinó que forma part de dinàmiques compartides i complexes per grups de població que actuen de manera tàcita amb un alt grau de prepotència.

Es tracta d'un incivisme estructural que es fomenta en la personalitat marcada de certs col·lectius, un biaix cultural malentès i en formes agressives de resposta, que pretén l'empoderament tant de l'espai públic com dels espais comunitaris dels edificis.

Aquestes actuacions (curses de cotxes a la via pública, destrossa de mobiliari urbà, sorolls alts i continuats, brutícia intencionada, ocupació ostentosa i per la força dels espais comunitaris dels edificis) generen una alta percepció d'inseguretat a la resta del veïnat del barri. El veïnat ha incrementat el nivell d'angoixa, li ha minvat la qualitat de vida, en alguns casos ha rebut amenaces i no denuncia per por.

Por de la ciutadania a denunciar: Les incidències que hi ha al barri tant en termes d'inseguretat i d'activitats il·lícites, com d'incivisme, no es reflecteixen en el nombre de denúncies interposades. El grau d'agressivitat i d'amenaces envers els veïnes i veïns que intenten defensar els seus drets, davant de les persones que cometen delictes o de les que actuen incívicament, és tan elevat que imposa el silenci. El veïnat no denuncia per por a les conseqüències i al risc que suposa per a la seva posterior qualitat de vida un cop hagi denunciat.

És en aquest sentit que l'equip del PASC rep sovint comentaris sobre esdeveniments o situacions que superen les competències dels equips comunitaris. Aquests fets es posen en coneixement controlat als cossos policials, amb l'objectiu que es puguin desenvolupar actuacions que permetin millorar la vida del veïnat.

n) Segregació urbana, desplegament de serveis públics i equipaments en el barri

Superar la segregació urbana i la desconexió física i psicològica de la ciutadania de Sant Cosme envers la ciutat del Prat ha estat una reivindicació i una aposta de l'administració pública dels darrers 40 anys. El barri de Sant Cosme és avui un barri raonablement ben dotat d'equipaments i serveis públics que ha superat parcialment la barrera física que les vies ràpides del voltant de l'Aeroport de Barcelona generaven (Onze de Setembre, ronda Sud, etc.)

Així, al fet més històric del desplegament dels serveis educatius i socials al barri (construcció escoles, escoles Bressol, institut, espais o Equipament Delta) cal afegir que els darrers vint anys han estat marcats per la superació dels dèficits de connexió urbana amb la resta de la ciutat, per l'arribada de serveis i equipaments públics pensats per donar servei a tota la ciutat, així com la reurbanització quasi definitiva de carrers i places, que es van desenvolupar a l'entorn dels projectes de la Llei de Barris i d'altres programes estratègics que s'executaren al barri, com pot ser el Pla Educatiu d'Entorn de Sant Cosme.

L'any 2004, la Generalitat de Catalunya va aprovar la Llei 2/2004 de 4 de juny, de millora de barris, àrees urbanes i viles que requerien una atenció especial, amb l'objectiu de contribuir a posar en marxa projectes d'intervenció integral en barris i àrees de les ciutats de Catalunya que patien mancances principalment d'àmbit urbanístic i social.

L'any 2005, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya va aprovar a l'Ajuntament del Prat de Llobregat un projecte d'intervenció integral de Sant Cosme, en el marc del programa de la Llei de Barris.

Així, en aquest període, i sota el paraigua bàsicament de la "Llei de Barris", s'impulsaran diversos projectes comunitaris (esport, participació, educació, apropament de les tecnologies, cultura, comerç,...) i urbanístics. També des de l'Ajuntament es va obrir la OMISC (Oficina Municipal d'Informació de Sant Cosme) per atendre directament a la ciutadania des de l'Ajuntament que en el 2019 es va reubicar al carrer Llobregat. Es reordenaran diferents espais públics com la Plaça de l'Amistat, la Plaça barri d'Orcasitas, i més endavant la Plaça de l'Aigua i l'artèria principal del barri: el carrer Riu Llobregat. Es van millorar equipaments del barri com el CAP Pujol i Capçada, el Centre Urbà de Rehabilitació de Toxicòmans (CURT, actualment SPAI) o l'Equipament Esportiu Julio Méndez. També, amb la idea d'aportar centralitat al barri, s'hi ubica la caserna dels Mossos d'Esquadra, la caserna de Bombers i el nou edifici que centralitza tots els Jutjats del Prat i la seu de l'empresa municipal Aigües del Prat. Alhora també es va construir l'alberg juvenil i les oficines de l'entitat Fundesplai, que afegits a l'arribada de la Línia 9 del metro facilitaràn la connexió del barri i la presència de ciutadania més diversa. També es dona un impuls en l'àmbit comercial i en l'aixecada de persianes de locals públics, facilitant l'arribada d'entitats socials que desenvolupin la seva acció al territori.

Aquella experiència compartida de desplegament de les actuacions públiques en habitatges, espais públics i equipaments de la primera dècada dels 2000 és una referència positiva molt valorada per la comunitat i pel col·lectiu de professionals dels serveis públics, que ha permès reduir sensiblement la desconexió física amb la resta del municipi i la segregació social.

Tot i així, la gran presència de locals buits, la degradació de part del parc d'habitatges i una avaluació crítica de l'impacte dels serveis i equipaments obliguen a fer una revisió sobre l'orientació de les inversions i metodologia de treball dels equipaments i serveis.

Conclusions més rellevants de l'anàlisi de context

Població	Total habitants: 7.288 (11,1% del total del Prat). El 64% es concentra en les 3 primeres fases del barri.
Distribució per edats	• Mitjana d'edat és de 38 anys, però de 30 anys a les fases 6a, 7a i a Remolar Sud. • La població menor de 30 anys representa el 38% (El 21% de 0 a 14 anys i el 17% de 15 a 29 anys).
Distribució per sexes	• Distribució equilibrada (50,6% dones i 49,4% homes), excepte en la 7a fase (53% homes, 47% dones).
Envel·liment	• L'índex d'envel·liment és inferior a la mitjana municipal: 15,9% a Sant Cosme, 19,4% al conjunt del Prat). • L'envel·liment al barri és superior en les fases 1a,2a i 3a.
Interculturalitat	• Al barri existeixen dos grups de població culturalment diferenciada: població gitana i magribina. • La població d'origen estranger és del 7% (12,65% al conjunt del Prat).
Habitatge	• Al barri existeixen 2.551 habitatges. • Finalització del procés de protecció social dels habitatges. • 275 habitatges estan en règim de lloguer propietat d'INCASÒL. • Increment en els darrers anys de: ◦ Compravenda d'habitatges ◦ Llançaments (per impagaments i irregularitats) ◦ Ocupacions irregulars ◦ Problemes d'accessibilitat als habitatges
Activitat econòmica i ocupació	• 15% de la població activa del barri està inscrita al SLO. • Aquests inscrits representen el 20% del total d'inscrits de la ciutat (a la resta del municipi és de l'11%).
Vulnerabilitat	• El 55% de la població està atesa per diferents serveis i dispositius socials • El 10% de les llars ha rebut ajuts per pobresa energètica. • 47 famílies tenen Renda Garantida de Ciutadania. • El 53% (90 infants) de les situacions de Desemparament + Risc greu es donen a Sant Cosme. • 350 infants escolaritzats a escoles de Sant Cosme tenen beca menjador concedida.
Educació	• El 30% de la població escolar s'escolaritza fora del barri. • L'alumnat amb necessitats socioeducatives especials és del 55% al Jaume Balmes i del 85% a l'Institut Escola. • El 25% de la població major de 16 anys té la primària incompleta. • El 4,5% manifesta no saber llegir ni escriure.
Salut	• El 30% de la població no té com a referent el CAP del barri. • De les persones ateses a SPAI (addiccions) les causes són: a ◦ Alcohol: 46%, Cànnabis: 22%, Cocaïna: 15%, Opiacis: 13%.
Seguretat	• La proliferació de plantacions de cànnabis i venda per al consum d'aquesta substància ha anat en augment. • L'especulació de l'habitatge i les ocupacions inconstitucionals i il·legals generen inseguretats en les comunitats de veïns. • Els conflictes intergeneracionals i de gènere augmenten les situacions de risc en la població més vulnerable.

3. Missió, visió i valors

Els motius i la raó de ser del Pla Estratègic de Sant Cosme

El conjunt d'indicadors demogràfics, culturals, socials, econòmics i conviviaus **situen a Sant Cosme en una posició diferenciada i que mereix ser tractat d'acord amb la seva singularitat** per tal de revertir les desigualtats, per pal·liar la vulnerabilitat en termes de cohesió social i per millorar la seguretat de les persones. El mateix origen del barri i el seu desenvolupament urbanístic ha comportat una complexitat addicional respecte al conjunt de reptes que ha afrontat la ciutat del Prat i per això, des del restabliment de la democràcia, l'Ajuntament del Prat ha articulat estratègies, dispositius específics i dotació de recursos per tal de reduir el biaix i el risc de segregació respecte al conjunt de la ciutat.

Amb l'evolució dels indicadors i noves necessitats es **planteja passar d'un Pla d'Actuació de serveis de proximitat a un Pla estratègic del conjunt del municipi** per al barri de Sant Cosme. Aquest Pla de **10 anys** ha d'ampliar l'abast i l'ambició dels objectius plantejats fins ara, per tal de superar la fragmentació en les actuacions i abordar alguns reptes que requereixen la visió integral de l'administració per aprofitar tot el potencial dels recursos existents.

El Pla Estratègic de Sant Cosme ha de definir nous objectius que permetin **millorar la cohesió social i els indicadors de les diferents vulnerabilitats al barri** de Sant Cosme. Aquests nous objectius han de ser compartits i estar alineats amb les línies estratègiques i objectius que ens plantejem com a ciutat.

A més ha d'orientar les estratègies de **transformació urbana i desenvolupament econòmic de cara al futur de la zona sud i la connexió amb el conjunt de la ciutat** perquè reverteixin en positiu al barri. També ha de **definir actuacions sobre el parc d'habitatge i els locals** del barri per garantir-ne l'accessibilitat, el control públic i la qualitat. Finalment, és imprescindible per a l'èxit de la resta d'objectius que incorpori un pla de xoc del conjunt de les administracions per a la millora de la convivència i la seguretat, directament lligat a la lluita contra el tràfic de drogues i la violència a l'espai públic i en els espais de les comunitats.

En aquest sentit, la missió, la visió i els valors d'aquest Pla Estratègic són:

Missió

•Millorar la qualitat de vida del barri de Sant Cosme per homologar-se al conjunt de la ciutat i per reduir la segregació social i urbana. Definir una organització municipal eficaç i unes actuacions del conjunt d'administracions alineades i coherents amb les necessitats del barri, per ampliar l'impacte dels recursos.

Visió

•Fer de Sant Cosme un barri orgullós, dinàmic, digne, integrat a la ciutat, cohesionat i que es mogui per la comunitat.

Valors. L'acció comunitària al centre de les polítiques:

- Equitat i igualtat d'oportunitats
- Autonomia personal
- Proximitat
- Compromís professional
- Participació i corresponsabilitat ciutadana
- Abordatge integral i transversal
- Col·laboració, cooperació i treball en equip
- Innovació social

4. Les prioritats 2020-2030

A partir de l'anàlisi del context i la missió, es defineixen cinc línies prioritàries de treball:

1. Millorar els indicadors de benestar, socioculturals, educatius, econòmics del barri.
2. Potenciar els vincles relacionals entre el veïnat, el teixit comunitari i associatiu.
3. Reduir la segregació urbana i reforçar la cohesió dins del barri i amb el conjunt de la ciutat.
4. Reforçar el teixit productiu per ampliar les oportunitats econòmiques del barri i la connexió amb el conjunt metropolità.
5. Garantir la seguretat, acabar amb la producció i tràfic de drogues i la violència que se'n deriva i millorar la convivència a l'espai públics i als comunitaris.

5. Els reptes per desenvolupar les prioritats. Canvis organitzatius per unes polítiques eficaces

Desenvolupar aquestes línies prioritàries plantegen un seguit de reptes. Els principals són:

1. Garantir la mirada de les desigualtats i la singularitat de Sant Cosme en els plantejaments estratègics de futur de la ciutat.
2. Definir una organització municipal de proximitat, flexible i eficaç.
3. Corresponsabilitzar al conjunt d'administracions en la millora del barri de Sant Cosme i el compromís amb els objectius i dotació de recursos.
4. Implicar el conjunt de veïnes i veïns i el moviment associatiu en la implementació del Pla i en el desenvolupament comunitari del barri.
5. Acabar amb l'estigmatització del barri i generar referents positius i de cohesió de Sant Cosme.

6. Àmbits d'actuació i objectius específics

Les prioritats definides, així com els reptes plantejats, es treballaran des de cinc àmbits d'actuació amb objectius específics:

Àmbit	1. Benestar social, equitat i cohesió
Objectius	• Millorar l'atenció a la infància en risc i acompanyar les famílies a desenvolupar les habilitats parentals i la criança. • Garantir l'educació al llarg de la vida, ampliar oportunitats educatives de qualitat i lluitar contra l'abandonament prematur. • Garantir el dret d'accés, de participació i pràctiques a la vida cultural, potenciant les condicions que afavoreixin l'expressió de la creativitat en tota la seva dimensió i diversitat. • Millorar els indicadors de salut i els hàbits saludables de la ciutadania • Acompanyar persones i famílies en la resolució de situacions complexes

- o amb vulnerabilitat,
- Promoure l'autonomia i la cobertura de necessitats bàsiques.
- Afavorir la inserció sociolaboral, en especial la dels col·lectius amb dificultats d'inserció.
- Treballar per una societat cohesionada i intercultural, promovent vincles comunitaris i relacionals, i afavorint la participació ciutadana.
- Garantir la igualtat de gènere i la no discriminació de les persones LGTBI+

Àmbit   **2.Seguretat i convivència**

- Objectius**
- Fomentar la convivència, l'atenció a la diversitat i a les especificitats culturals, funcionals, socials i de gènere.
  - Garantir la seguretat del veïnat del barri de Sant Cosme i actuar amb prioritat contra les activitats il·lícites que puguin tenir lloc al barri.
  - Treballar pel civisme als espais públics i comunitaris i garantir la convivència.
  - Reduir la percepció d'impunitat de conductes violentes o il·lícites.
  - Promoure la mediació i la resolució alternativa dels conflictes relacionats amb comunitats de veïnes i veïns, espai públic i convivència, fomentant la cultura de pau i la resolució pacífica dels conflictes.
  - Fomentar la cohesió del barri, impulsant iniciatives comunitàries mitjançant la participació de la ciutadania i del teixit associatiu del barri.

Àmbit   **3. Desenvolupament e Econòmic i amb oportunitats de futur**

- Objectius**
- Incrementar l'activitat econòmica ubicada al barri
  - Ampliar el control públic dels locals i el seu dinamisme com a estratègia d'atracció inversora i promoció comercial
  - Fer de Sant Cosme un barri atractiu que posi en valor les seves forteses.
  - Incorporar la mirada específica del barri en el planejament urbà de futur i fer-ne un pol d'atracció i d'interès.

Àmbit   **4.Garantir la funció social de l'habitatge**

- Objectius**
- **Objectius**
  - Fer el seguiment del procés de desqualificació dels habitatges de promoció pública per poder intervenir en les transmissions més complexes i per facilitar la seva continuïtat com a habitatges públics.

- Garantir el correcte estat de conservació i adequació dels edificis, acompanyant el veïnat a responsabilitzar-se i impulsant plans de rehabilitació.
- Planificar la diversificació del veïnat del barri de Sant Cosme en les polítiques d'habitatge assequible.
- Garantir l'accessibilitat dels habitatges i la seguretat en els subministraments.
- Reduir ocupacions conflictives i garantir la seguretat i la disciplina en matèria d'habitatge.

Àmbit

5.Fer un barri més habitable, saludable i connectat

Objectius

- Millorar la integració del barri al conjunt de la trama urbana i ampliar la connectivitat de Sant Cosme amb la resta del Prat amb eixos de vianants i transport públic.
- Millorar l'espai públic i fer-lo més amable, segur i accessible i garantir-ne una bona conservació.
- Reurbanitzar i reduir la densitat d'habitatges i millora d'accessibilitat i mobilitat al sector de la setena fase de remodelació.
- Pacificar el trànsit a Sant Cosme i especialment a les grans avingudes.
- Incrementar el verd urbà dins del barri.
- Incrementar l'eficiència energètica dels habitatges i edificis per reduir la pobresa energètica.
- Garantir l'ús col·lectiu i compartit de l'espai públic, afavorint els valors de participació, democràcia, llibertat i solidaritat.

Desenvolupament de reptes i objectius:

5.1. Garantir la mirada de les desigualtats i singularitat de Sant Cosme en els plantejaments estratègics de futur de la ciutat.

El naixement del Pla d'Actuació de Sant Cosme sorgeix en un context de transformació urbanística del barri, vinculat al seguiment necessari dels real·lotjaments, amb objectiu d'acompanyar la població en aquest procés i d'assentar els serveis. En uns inicis es va vincular a l'espai públic i l'urbanisme, amb la presència d'ADIGSA al territori i altres serveis de la Generalitat. El PASC ha anat evolucionant en les diferents etapes i ha anat configurant els serveis, segons l'evolució del context i les necessitats de cada etapa.

En aquest moment es considera que cal un consens transversal sobre la necessitat de posar més esforços i creativitat a Sant Cosme que en el conjunt de la ciutat, d'acord amb la complexitat del barri, si es vol obtenir resultats similars en termes d'equitat, qualitat de vida i cohesió.

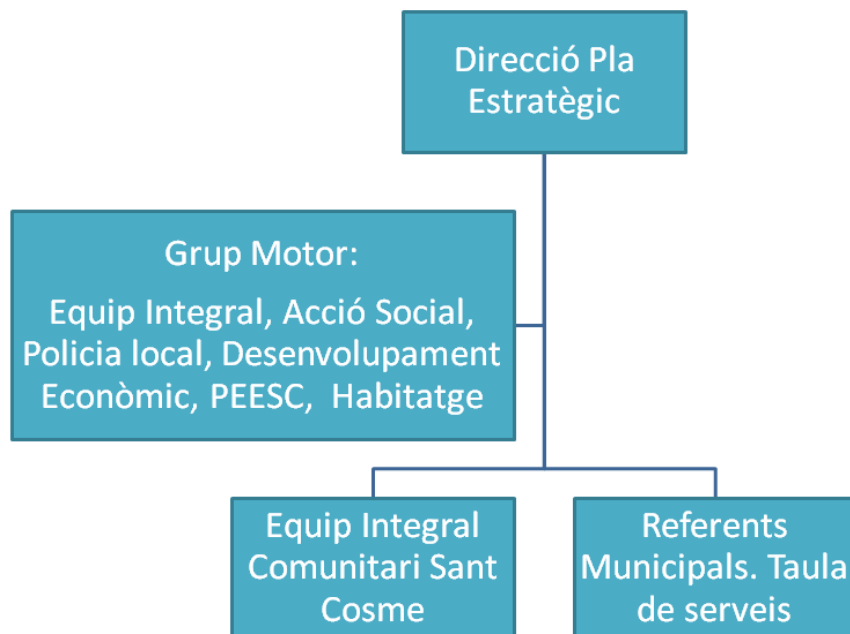
Per això, per aconseguir els objectius plantejats **és clau que es concreti una millor organització del conjunt dels equips i els recursos municipals, i un lideratge polític compartit** que pugui involucrar al conjunt de l'Ajuntament, a les altres administracions i al teixit social i econòmic de la ciutat en la millora del barri.

Per complir amb el Pla Estratègic és fonamental que les diferents àrees municipals s'involucrin més en el disseny de les polítiques al barri, en la creació de respostes innovadores de la mà del territori, però amb l'expertesa sectorial de cada equip. No és viable que l'estructura del PASC lideri i sovint executi les polítiques del barri.

Cal una organització en què el PASC, o la regidoria específica de Sant Cosme, esdevingui el motor perquè el conjunt de l'administració municipal tingui clares les prioritats i necessitats diferenciades, perquè les àrees de l'Ajuntament tinguin referents específics per a Sant Cosme i que empenyin i accelerin les accions de manera coordinada.

En aquest sentit es planteja:

- a) **Creació d'un grup motor municipal per a l'impuls del Pla Estratègic:** Establir un espai de coordinació política format per les tinències d'alcaldia per al seguiment de les accions del Pla Estratègic de Sant Cosme i per al desenvolupament de l'ARE Ronda Sud-Aeroport.
- b) **Mantenir un espai de direccions d'àrees de l'Ajuntament** per desenvolupar la coordinació executiva del Pla i agilitzar el desenvolupament operatiu de les accions.
- c) **Redefinició de referents tècnics dels diferents serveis i seccions, reforçats amb hores disponibles dedicades a pensar,** definir, coordinar i executar les accions definides per les polítiques al barri. Es considera imprescindible tenir referents de salut, urbanisme, acció ambiental, manteniment i serveis, activitat econòmica, ocupació, seguretat, ciutadania, cultura, educació i joventut. Es desenvoluparan les taules tècniques necessàries per executar les accions i objectius acordats.
- d) Definir un **espai de coordinació estable** entre tots els equips municipals que actuen al barri coordinat per l'equip de l'Àrea d'Acció Social i el PASC.
- e) Valorar la implicació de funcions tècniques vinculades a la **promoció d'activitat comercial i econòmica**, tractors d'inversions i esdeveniments al territori, en la reorganització dels equips.
- f) Construir, en el marc de l'**Observatori Social del Prat**, un espai específic de treball que analitzi les dades i la seva evolució al barri.

5.2. Definir una organització municipal de proximitat, flexible i eficaç

El PASC està format, en l'actualitat i sobretot, per personal dedicat al servei a les persones. El disseny de les polítiques es va anar redissenyant d'acord amb les oportunitats que sorgeixen del Pla de barris, dels Fons europeus i de la injecció de recursos que durant l'etapa entre 2003 i 2010 tenen a veure amb polítiques d'inclusió, polítiques actives d'inserció, rehabilitació de barris o plans educatius d'entorn, entre d'altres.

Aquest context ha anat configurant uns equips que han anat creixent en funció de programes i convocatòries per captar recursos per a un territori amb indicadors socioeconòmics preocupants, però que no s'han definit des de la coherència d'un pla integral, coordinat i amb recursos equilibrats i ben enxarxats per aprofitar-ne tot el potencial.

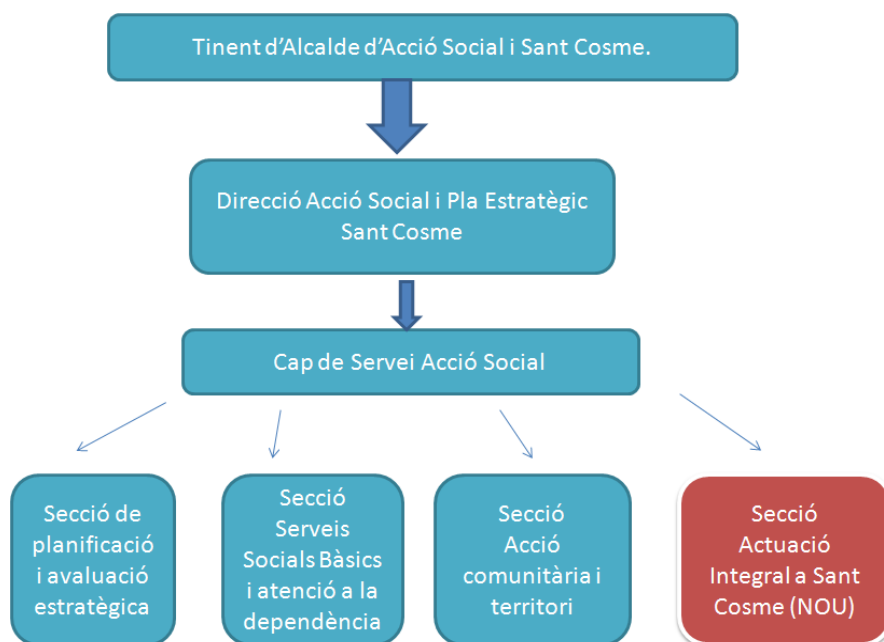
El PASC ha suposat un element de proximitat i escolta activa a la ciutadania alhora que ha facilitat la capacitat de reacció de l'Ajuntament davant problemàtiques i fenòmens que requereixen una intervenció i una resposta específica. Cal advertir, però, que també ha suposat una delegació de responsabilitats per part d'àrees de l'Ajuntament al PASC, en una estructura amb una definició poc precisa de les seves funcions.

Actualment els diferents departaments i serveis municipals tenen desplegats al barri de Sant Cosme un seguit d'equips i projectes que desenvolupen la seva tasca presencialment al barri. En especial, els equips tècnics municipals amb major presència al barri són **l'Equip Comunitari del PASC i l'Equip Bàsic d'Atenció Social** que estan reforçats amb:

- L'Equip de Treball als Barris. Equip de professionals que treballen a l'Oficina Municipal d'Atenció de Sant Cosme, in situ al territori, en un projecte compartit entre l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i el PASC
- El referent d'Habitatge de Sant Cosme. Dedicació horària parcial a Sant Cosme d'un/a tècnic/a amb dependència orgànica de Prat Espais.
- La referent d'Educació de Sant Cosme. Dedicació horària parcial d'una tècnica municipal del Departament d'Educació de l'Ajuntament a la secretaria tècnica del PEESC i al suport a les escoles de Sant Cosme.
- Projecte de Medi Obert a Sant Cosme. Dedicació específica dels educadors i educadores del projecte de Medi Obert del departament de Joventut de l'Ajuntament al jovent del barri de Sant Cosme.

Així, per tal de garantir una millor atenció i una organització més flexible i eficaç es proposaria:

- a) **Unificar els equips d'Acció Social del barri i el d'Atenció a les persones en una Secció d'Actuació Integral a Sant Cosme.** Establir un equip integral que treballi en l'atenció a les persones, que afavoreixi l'actuació i disseny de polítiques públiques comunitàries amb les entitats i que esdevingui una incubadora d'innovació social. La unitat de gestió s'unificaria a l'àrea d'Acció Social reforçant capacitats i generant sinèrgies amb els equips i l'entorn. L'equip elaborarà conjuntament la construcció de casos complexos individuals i alhora generarà espais de treballs grupals i comunitàris amb una distribució de funcions definides, per articular les diferents xarxes d'actuació existents en salut, educació, joves i medi obert, habitatge, cultura i esports, seguretat i participació. Inicialment es generaran diferents equips socials per treballar prioritàriament: convivència, atenció a la infància en risc, cobertura de necessitats bàsiques i un equip d'atenció a les dependències, autonomia, addiccions i vincles relacionals. *Es planteja un període d'unificació i treball de concreció del nou organigrama de juny a desembre de 2020 que coordinaran la Cap de Projectes Comunitaris i Territori i el Cap de Secció del PASC*
- b) **Posada en marxa d'un Centre de Serveis Sociocomunitaris en què s'ubiqui també aquest equip integral.** De cara a facilitar la integració dels equips i la nova dinàmica organitzativa, i alhora millorar l'atenció a la ciutadania es planteja com a imprescindible la unificació en un nou espai de treball compartit, mantenint l'Oficina Municipal d'Informació de Sant Cosme com a referència per a la ciutadania i vincular-la a OIAC i OIAS de forma més efectiva.
- c) **Crear el servei de prevenció, gestió de conflictes i promoció de la convivència i la seguretat** que coordinarà els dispositius municipals d'acció en el medi obert, espais públics i en comunitats de veïnes i veïns amb els serveis de prevenció i seguretat de la ciutat. Cal impulsar una comissió de seguretat de la Policia Local i dels Mossos per unificar estratègies de resposta als conflictes i a l'activitat delinqüencial.
- d) **Redefinir l'organigrama de l'àrea d'Acció Social** per encabir la direcció i la coordinació del Pla Estratègic de Sant Cosme i de la Secció d'Actuació Integral.

5.3. Corresponsabilitzar el conjunt de les administracions en la millora del barri de Sant Cosme

La conjuntura actual requereix d'un pla integral que impliqui el conjunt d'administracions amb competències i responsabilitats sobre el barri de Sant Cosme i sobre els problemes i necessitats de la seva població. Cal fer una petició d'implicació i de treball conjunt tant a l'Estat com a la Generalitat de Catalunya, a la Diputació de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i als seus departaments i ens dependents en l'execució d'un nou Pla Estratègic per al Barri de Sant Cosme. Un nou Pla de Barris comunitari amb inversió i serveis de proximitat per poder complir amb les accions que es plantegen.

En aquest sentit es fa imprescindible una visió de proximitat en què les administracions, d'acord amb les seves competències puguin donar resposta àgil als reptes que planteja el Pla Estratègic durant els propers 10 anys. Per això es proposa establir un conjunt de canvis en la governança i projectes interadministratius que permetin una resposta coherent i eficaç.

- a) **Establir un espai de coordinació institucional d'alt nivell.** Es proposa aprofitar i vincular la creació de l'ERI, Espai de Relacions Institucionals de seguiment del procés comunitari del barri impulsat pel projecte ICI, dinamitzat per la Fundación Secretariado Gitano i finançat per la Fundació Bancària la Caixa entre el 2014 i el 2020.

L'ERI és l'espai que permet la participació de les diverses administracions públiques que actuen al barri de Sant Cosme, i per tant el plantejarem com l'espai de cogovernança de les accions al territori, per compartir diagnòstics i prioritats, i en el qual es pugui fer el seguiment del Pla Estratègic i actualitzar-lo d'acord amb les necessitats compartides.

Així mateix l'ERI pretén en un primer moment acollir el compromís de les diverses administracions públiques en aquest sentit, i en un segon moment de desplegament del Pla Estratègic es preveu incorporar a l'ERI entitats i associacions del barri.

Aquest espai de coordinació estaria format per:

- Ajuntament del Prat de Llobregat
- Delegació del Govern de l'Estat a Catalunya
- Generalitat de Catalunya
  - Departament d'Educació
  - Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
  - Departament de Salut
  - Agència de l'Habitatge de Catalunya
  - Cos de Mossos d'Esquadra.
- Diputació de Barcelona
  - Àrea de Cohesió Social /Presidència
- AMB
  - Àrea de Desenvolupament Social i Econòmic

b) **Establir una comissió d'avaluació i seguiment** de l'execució de les accions amb referents tècnics de les diferents administracions amb una regularitat bimensual.

c) **Reconèixer, enfortir o crear nous projectes estratègics compartits:** D'acord amb la feina feta fins ara en els plans d'actuació i en la taula comunitària proposem garantir l'existència dels següents espais estratègics per a les prioritats del barri:

- **Pla Educatiu d'Entorn de Sant Cosme:** Nou impuls del Pla Educatiu d'Entorn, amb l'acord i compromís dels serveis territorials del Departament d'Educació. Cal tornar a dotar de recursos i serveis adequats per poder implementar-lo. A partir de l'avaluació d'IVALUA, cal restablir un full

de ruta, l'aportació de recursos de cada administració, donar estabilitat i facilitar a nivell administratiu el desenvolupament de projectes pilot d'innovació davant els grans reptes d'iniquitat educativa existents al territori.

- **Habitatge:** Paper de l'INCASÒL i l'Agència Catalana de l'Habitatge, ACH. Calen instruments de gestió de proximitat, ja que és el nucli de conflictes i oportunitats de millora si es donen canvis en termes de control del parc habitacional, recuperació d'habitatges, rehabilitació, allotjaments estratègics, seguiment de la funció social de l'habitatge i del procés de desqualificació. Es planteja un punt d'atenció al territori per part de l'ACH.
- **Junta de Seguretat local i comissió mixta de seguretat al barri:** la lluita contra el tràfic de drogues i la violència que es deriva de la producció i comercialització requereix la implicació de totes les administracions, fins i tot del Govern de l'Estat, pel que fa a justícia i interior, i avaluar les llacunes legals existents en aquest sentit. Cal una estratègia conjunta davant les ocupacions de pisos amb objectius delinqüencials, dotar als cossos policials dels recursos d'investigació i actuació davant de comportaments que atempten contra la salut pública. La reiteració de delictes i la sensació d'impunitat requereixen de recursos en el terreny i estratègies policials i judicials compartides per millorar-ne la seguretat.
- **Inclusió, salut i lluita contra la pobresa:** Treballar amb una mirada específica del territori i cooperar per reforçar un abordatge comunitari i singular de l'acompanyament social, d'acord amb la complexitat dels indicadors demogràfics, socials, econòmics i de salut. La gran demanda dels serveis socials del territori, la ínfima cobertura de les prestacions econòmiques garantides, la vulnerabilitat de col·lectius diversos i la complexitat dels casos requereix un reconeixement extraordinari per poder abordar la conjuntura i la transformació necessària. Cal implicar els serveis socials bàsics i especialitzats, la Secretaria d'Afers Socials i Acció Cívica i el Departament de Salut per dissenyar projectes d'intervenció eficaços.
- **Drets de la infància i abordatge eficaç de la infància en risc:** Desenvolupar un projecte de suport a les famílies amb infants amb els recursos específics per atendre la diversitat, la prevenció i donar resposta adequada a les situacions de risc greu i molt greu. Cal definir objectius conjunts amb DGAIA, agents del territori, serveis socials bàsics i especialitzats que puguin revertir situacions actuals de desemparament, absentisme, violència i vulnerabilitat estructural. Els agents necessaris en aquest tema: Afers Socials, Contracte programa SAD, Acció Cívica, Direcció Famílies, DGAIA, Poble Gitano, PLACI.
- **Impuls de l'acció comunitària al barri.** L'Equipament Delta és una oportunitat de cohesionar el barri. La incorporació de l'Equipament Delta a la xarxa municipal ha de ser una oportunitat per implicar el teixit associatiu a remodelar un edifici que sigui punt de trobada del barri, que integri els serveis socials i comunitaris en un mateix espai i que s'incorpori a la xarxa de centre cívics de la ciutat. S'ha de definir un model de governança compartit incorporant a Cultura, PASC, Serveis Socials i altres departaments en la gestió.
- **Estratègia de desenvolupament territorial i rehabilitació.** S'ha d'acordar possibles canvis en el planejament per un disseny urbanístic que afavoreixi la inclusió i la continuïtat urbana, la millora de la qualitat de vida als barris, l'accessibilitat dels edificis i de l'espai públic i la reducció dels conflictes. Intervindrien: Territori, Urbanisme, ACH, Mobilitat.
- **Dinamització econòmica:** Mantenir el projecte de Treball als Barris o similar que permeti mantenir l'orientació laboral, la generació de plans d'ocupació i l'impuls de l'activitat comercial als barris. Incloure en el projecte la necessitat de dinamització comercial i econòmica, compartint oportunitats de noves activitats en espais i locals buits o en desús. Intervindrien: SOC, Desenvolupament econòmic, Comerç, INCASÒL...

5.4. Participació, coproducció i acció comunitària. Implicar al conjunt de veïnes i veïns del barri en la seva transformació, enfortint el teixit associatiu.

Són nombrosos els estudis socials, etnogràfics i econòmics que ens demostren la capacitat de l'acció comunitària i de la participació en la transformació dels barris, i en garantir l'èxit de les polítiques públiques implementades. Aquesta mirada és especialment important en el cas de barris empobrits o amb indicadors de vulnerabilitat social com Sant Cosme, ja que la debilitat de les xarxes veïnals i lideratges comunitaris redueix la capacitat d'innovació social i de respondre a situacions de crisi. La resiliència del barri davant de la complexitat social i econòmica té molt a veure no només amb els serveis i recursos que poden aportar les administracions, sinó amb la fortalesa del teixit social, la capacitat organitzativa, els lideratges comunitaris i la democratització de les relacions de poder dins la comunitat.

A Sant Cosme hi ha un conjunt de dispositius que intervenen i que fins ara han servit per donar suport o promoure accions comunitàries puntuals, sobretot des de l'àmbit de la promoció social, la convivència i la cultura. Ara cal fer un salt endavant amb una política d'acció comunitària que identifiqui oportunitats de nous referents ja presents als barri, que enforteixi el teixit existent i que promogui nous vincles i eines que contribueixin a fer que les persones més aïllades o segregades es puguin apropar als dispositius de vida comunitària.

Així la participació ciutadana i la participació comunitària han de ser un objectiu fonamental en el desenvolupament del Pla Estratègic de Sant Cosme. Així mateix l'organització dels serveis municipals i del conjunt de les administracions ha de servir per esdevenir promotors d'una governança i organització comunitària que ho permetin i ho promoguin.

En aquest sentit cal afavorir la construcció d'un sistema comunitari de polítiques socials on les escoles, centres de serveis socials, centres de salut i centres cívics han d'esdevenir promotors de l'acció comunitària al barri, coneixent, reconeixent, intercanviant informació, elaborant projectes conjunts i treballant directament amb la població de manera col·lectiva. Això no exclou que altres serveis com les polítiques d'habitatge, ocupació, seguretat puguin integrar-se en projectes comunitaris i incorporin metodologies comunitàries en l'abordatge dels seus reptes. Hem de cercar els fonaments de l'organització comunitària en els Serveis Socials bàsics, departament de Cultura, el Pla Educatiu d'Entorn i els serveis de salut.

Per això és indispensable que existeixin professionals encarregats de l'acció comunitària treballant de la mà dels professionals dels serveis per incorporar la visió i la cultura de treball comunitari.

Aquesta perspectiva no és només per als equips professionals, sinó per als mateixos equipaments de proximitat, que han de ser instruments de suport i enfortiment de la comunitat. Això suposa tenir flexibilitat i polivalència en relació amb els usos i activitats, treballar per a la cohesió social en un barri amb diversitat i incorporar projectes col·lectius i de ciutadania activa en el seu funcionament quotidià. Aquesta capacitat de respondre amb agilitat a demandes del teixit comunitari és fonamental si volem que els equipaments afavoreixin l'autoorganització i l'empoderament comunitari.

En aquest sentit, malgrat que tradicionalment els equipaments de polítiques socials quedaven exclosos com a "equipament de proximitat", ara hem de tenir una nova mirada i qüestionar-nos la divisió de serveis i d'equipament. Per això, en un territori com Sant Cosme, s'ha d'apostar per un Centre Integral que aglutini en un mateix espai els serveis complementaris que incideixen en l'empoderament social i personal de les persones, famílies i col·lectius que en un moment concret es troben en situació de vulnerabilitat. Aquesta és una proposta fonamental del Pla Estratègic amb l'objectiu de donar una atenció *social o sociocomunitària* integral, un centre que ha d'esdevenir referent i base de la coproducció de projectes i serveis al territori i afavorir que qualsevol persona pugui disposar en qualsevol moment de l'acompanyament necessari. Un equipament que sigui un motor de la innovació social col·laborativa, la pràctica i l'expressió cultural, la participació i els vincles relacionals del territori.

A partir d'aquí, cal articular el mapa de projectes comunitaris existents, els equipaments de proximitat i els canvis organitzatius i de funcionament dels serveis i els espais per alinear les accions i anar teixint una articulació coherent i integrada. La complexitat de Sant Cosme en diferents àmbits requereix una política d'acció comunitària que contingui la lluita contra l'exclusió social i el benestar de la ciutadania, l'apoderament democràtic de col·lectius i d'entitats i la convivència al centre dels objectius de treball. Cal posar la intel·ligència col·lectiva dels diferents serveis, departaments i administracions en comú per tal d'ampliar la base social per elaborar propostes i per pensar en la transformació del barri, d'acord amb els objectius del Pla Estratègic.

En aquest sentit i d'acord amb el diagnòstic i les propostes a desenvolupar, creiem que cal articular la Taula Comunitària de Sant Cosme com un espai de referència i amb la visió integral de la promoció de l'acció comunitària al barri.

Així mateix, entenem que els serveis públics desplegats al barri, acompanyats per l'equip d'actuació integral de perfil sociocomunitari definit abans, s'han de comprometre a ser motors de l'acció comunitària. Cal elaborar projectes específics en matèria d'educació, salut o convivència que puguin incorporar les aportacions de la comunitat, de les associacions o bé des de grups informals o persones a títol individual, en un procés dialèctic i dinàmic.

Interpel·lar a la comunitat per incorporar-la en el Pla Estratègic significa fer-ho des de la consideració de subjecte polític, discernint clarament de l'ús de la ciutadania merament com a objecte de l'acció tècnica i comunitària. Per tant, cal treballar en tots els àmbits per incorporar espais de participació col·lectiva que incorporin la mirada intercultural, d'igualtat de gènere i intergeneracional, i democratitzar i reequilibrar els espais de representació, participació i decisió per reduir desigualtats.

En aquest sentit es planteja: **Incorporar la participació veïnal i comunitària** tant en el seguiment general de l'impuls del Pla Estratègic de Sant Cosme com en els projectes que es desenvolupin en els diferents àmbits.

5.5. Acabar amb l'estigmatització del barri i generar referents positius

Com es pot concloure dels elements explicats en la contextualització inicial, Sant Cosme és un barri que tot i que s'ha reconstruït i reinventat, segueix presentant dificultats socials i una certa estigmatització. Tot i això Sant Cosme té impregnats els valors de solidaritat veïnal i implicació comunitària quan es tracta del bé comú, que arrossegueu les primeres veïnes i veïns que hi van arribar. Un sentiment de pertinença i d'identitat forts.

Bona part de la comunitat, i en especial la gent més gran del barri, se sent orgullosa d'haver participat activament a millorar la qualitat en general, tant dels serveis públics, com de la trama viària (carrers amples i places noves) i de poder gaudir d'una convivència raonable. En definitiva, tenen l'orgull d'haver dignificat el barri i de tenir una millor qualitat de vida.

Un exemple clar d'aquest orgull de barri el trobem en la creació d'una Agenda Comunitària d'activitats festives estable, en el Pessebre Vivent del Prat, o en el grup de les Dones Sàvies de Sant Cosme. Una experiència de recuperació dels sabers i de la història d'implicació del barri, amb una vessant de recuperació de la participació i de la implicació social de les dones de més edat del barri, que no tenen prou visibilitat els darrers anys. Altres exemples d'aquest orgull de barri seria disposar de l'alberg més gran de Catalunya amb l'edifici de la Fundació Catalana de l'Esplai o la celebració del Festival Esperanzah organitzat per GATS (Grups Associats pel Treball Sociocultural).

Aquest orgull de barri, però, no està tan compartit per tota la població ni pel conjunt de ciutat que prefereix explicar encara que viu al Prat, marca reconeguda i valorada, i no a Sant Cosme que manté certa estigmatització, ja que el nom del barri "Sant Cosme" té arrelat diferents estigmes associats a les diferents situacions històriques viscudes en aquest entorn. No sempre són

negatives, però són aquestes les que generen més impacte i queden presents en la memòria col·lectiva. En aquest relat, però, el tractament a la resta de la ciutat no és el mateix, s'explica com si Sant Cosme fos diferent a la resta del Prat, com si no formés part del dia a dia, com si no formessin part de la idiosincràsia local.

Però, per una altra banda, part de la ciutadania de Sant Cosme transmeten un sentiment de pertinença al barri, un cert orgull de ser part d'aquesta comunitat. En els darrers temps, s'ha intentat incidir, comunicativament, en aquest sentiment, posant en valor accions sociocomunitàries i bones pràctiques, per a donar una altra visió del barri. De vegades s'ha aconseguit, d'altres, els tractaments dels mitjans no ha ajudat a trencar aquest estigma segons l'enfocament de la notícia.

Cal continuar fent aquesta feina, donant a conèixer referents positius, les bones pràctiques que es duen a terme i referenciant els diferents actes de ciutat que se celebren al barri. Cal treballar i potenciar l'orgull de barri ja que aquest ha d'ésser el motor social perquè la comunitat continuï implicada, però introduint una nova variable, formar part d'una gran ciutat com és El Prat, per ajudar a trencar estigmes i barreres històricament assolides entre aquestes dues zones.

La memòria històrica i col·lectiva ha d'ésser una eina de generació de relacions comunitàries. L'origen i la lluita veïnal en els inicis de la creació del barri van ser un eix vertebrador de la construcció en si mateix. Es planteja que ara, el seu record pot ésser un nexa d'unió entre diferents generacions, les que ho van viure i les nouvingudes, i que contribueixi a transmetre aquest orgull de barri a les veïnes i veïns que han arribat en els darrers anys. Afavorir un nou relat col·lectiu i compartit per la comunitat, amb el record del passat, els peus posats en el present i els ulls mirant al futur, i generat des dels diferents espais comunitaris, ha de permetre impulsar una nova imatge com a barri, tant internament com cap a la resta del municipi.

La segona variable que es planteja és l'orgull de formar part d'una gran ciutat com és el Prat, es proposa que hi hagi una implicació més enllà dels límits territorials del barri. Per treballar la desestigmatització del nom del barri es proposa compartir experiències amb altres barris limítrofs i de nova construcció, en un espai comú. La creació de l'Eixample Sud o la participació d'altres zones, com el barri de Sant Jordi, La Granja o El Remolar poden ajudar a veure les accions que no només són de Sant Cosme, sinó que aquest compromís va més enllà del barri, aglutinant aquests barris en la definició de les accions i projectes o generant-ne de nous.

Aquesta proposta donaria peu que algunes activitats de barri es deslocalitzessin i que fossin copartíps altres estructures veïnals properes, generant complicitats en el territori, enfortint el treball comunitari, promocionant la diversitat i la col·laboració i elevat aquestes accions com a actes rellevants de ciutat i no tant específicament de barri.

D'altra banda, caldrà seguir facilitant la permeabilitat del barri envers la resta de la ciutat, facilitant espais buits d'autogestió per a entitats, generant oportunitats d'associacionisme a col·lectius de grups del barri o d'altres i que vulguin obrir la seva activitat al barri. S'ha de donar a conèixer i potenciar la participació i l'arrelament d'accions de ciutat a Sant Cosme, i potenciar la participació de les bones pràctiques o comunicar la qualitat dels serveis públics del que disposa el barri, com a possibles opcions.

En aquest sentit es planteja:

1. **Elaborar el Pla de Comunicació propi pel barri** de Sant Cosme vinculat a l'estratègia comunicativa de la ciutat.
2. **Reformular l'Agenda comunitària** incorporant-hi actes de referència per a tota la ciutat que s'impulsen des del barri de Sant Cosme.
3. **Establir un projecte de recerca i difusió de la memòria col·lectiva del barri.**
4. Iniciar una taula de treball per elaborar **projectes comunitaris conjuntament amb els barris propers de La Granja o Sant Jordi-Ribera Baixa.**

Àmbits d'actuació: Objectius, actuacions i indicadors

Àmbit: Benestar social, equitat i cohesió	
Objectius	Actuacions
Millorar l'atenció a la infància en risc i acompanyar les famílies a desenvolupar les habilitats parentals i la criança	Famílies - Escola - Reforç de les estratègies per assolir l'assistència escolar continuada dels alumnes reduint l'absentisme escolar - Suport a la creació d'espais per les famílies dins els centres educatius, per establir vincles amb els equips socioeducatius, rebre suport i acompanyament, recollir visions, o desenvolupar accions formatives.
	Infància Vulnerable - Desplegar el Servei d'Intervenció Socioeducativa (SIS) específic d'acord amb la diversitat cultural i de famílies. - Creació d'un Pla d'actuació conjunt amb EAIA i DGAIA per als casos d'alta complexitat i risc greu.
	Petita Infància - Increment de l'escolarització a l'etapa 0-6, amb un model d'escola bressol que impulsi un projecte socioeducatiu integral per a infància i famílies.* - Disseny i obertura de nous serveis de petita infància als equipaments del barri i implementació d'espais diversos de participació de les famílies i d'agents de la comunitat: Espai Familiar, Espai Nadó, Espai de joc o Música en família a les escoles bressol.
	Educació obligatòria - Recolzament de la millora dels resultats educatius per a l'èxit escolar de l'alumnat des de la vessant socioeducativa en el conjunt dels centres educatius. - Reducció de l'absentisme escolar de l'alumnat del barri de Sant Cosme. - Valoració de incorporació de la figura de l'educador social als centres educatius.
Garantir l'educació al llarg de la vida, ampliar oportunitats educatives de qualitat i lluitar contra l'abandonament prematur	Joves - Promoció d'itineraris educatius personalitzats per vetllar que el jovent continuï el seu procés formatiu secundari obligatori, post-obligatori, professionalitzador i d'inserció laboral i social.* - Promoció de les trajectòries personals d'emancipació, autonomia i èxit socioeducatiu de la població jove de Sant Cosme.
	Persones Adultes Promoció de processos de formació de persones adultes a través d'un treball de col·laboració o d'integració de l'oferta formativa del Centre de Formació de Persones Adultes i del Centre de Normalització Lingüística, amb els centres d'educació primària i/ secundària obligatòria del barri.

	Innovació i millora educativa ▪ Reforç i desenvolupament del Pla Educatiu d'Entorn de Sant Cosme, potenciant la vessant comunitària. ▪ Promoció de processos d'innovació educativa en els centres educatius, potenciant l'establiment d'aliances estratègiques rellevants amb serveis i entitats del territori ▪ Incentivació d'accions integrals amb alumnat i les seves famílies de forma conjunta entre recursos educatius, sociocomunitaris i de salut.* ▪ Millora de la imatge dels centres educatius de Sant Cosme per augmentar la confiança de les famílies i incrementar-hi l'escolarització de l'alumnat del barri. ▪ Augment de l'oferta i qualitat d'activitats extraescolars als centres del barri i incorporar professionals de les activitats extraescolars en l'horari lectiu de forma que tinguí continuïtat el projecte de cada centre, tant dins com fora de l'horari lectiu.
• Garantir el dret d'accés, de participació i pràctiques a la vida cultural, potenciant les condicions que afavoreixin l'expressió de la creativitat en tota la seva dimensió i diversitat.	• Elaboració d'un projecte cultural per al barri que consideri la diversitat cultural i afavoreixi les pràctiques culturals, espais formatius, de relació i diàleg així com una oferta cultural rica i variada que respongui a les necessitats del veïnat del barri. • Promoure el desenvolupament d'activitats socioculturals de l'agenda de ciutat al barri de Sant Cosme.
• Millorar els indicadors de salut i els hàbits saludables de la ciutadania	▪ Establiment d'una estratègia de salut mental comunitària per al barri de Sant Cosme a partir de l'estratègia local dissenyada. ▪ Establiment d'un programa d'educació afectiva i sexual per afavorir la vivència d'una sexualitat positiva, respectuosa i responsable, lliure de pressió, discriminació i violència. ▪ Establiment d'un programa per facilitar la continuïtat de la pràctica de l'activitat física i esportiva al llarg de tota la vida. ▪ Desenvolupament de programes adreçats a la prevenció de conductes addictives. ▪ Foment de l'alimentació i els hàbits saludables al llarg de tota la vida, i especialment entre la infància i la gent gran. ▪ Apropament de serveis d'escolta, orientació i suport en matèria de salut a persones adolescents i joves residents al barri. ▪ Promoció de la millora de la salut, l'adquisició d'hàbits saludables, la promoció social i el benestar personal de les dones del barri de Sant Cosme a partir de la perspectiva intercultural i l'acompanyament individual, grupal i sociocomunitari ▪ Desenvolupament de programes de salut comunitària d'alt impacte, conjuntament amb l'Equip d'Atenció Primària del barri. ▪ Prevenir el consum i tràfic de cànnabis tot promovent la informació sobre els efectes nocius per a la persona i la comunitat i sobre la necessitat d'un ús responsable de les drogues.
• Acompanyar persones i famílies en la resolució de situacions complexes o amb vulnerabilitat.	▪ Alineació dels serveis municipals per tal de desenvolupar una acció social interdisciplinària, integral, amb perspectiva comunitària i realment efectiva. ▪ Creació un equip interdisciplinari per a l'abordatge de casos complexos. ▪ Desenvolupament de projectes vinculats a col·lectius estratègics per al barri.
• Afavorir la inserció sociolaboral, en especial dels col·lectius amb dificultat d'inserció	▪ Creació de la Taula Tècnica d'Ocupació Sant Cosme, per a coordinació de procediments, accions i casos ▪ Posada en funcionament d'un dispositiu d'orientació i acompanyament personalitzat a la inserció laboral i promoure el servei a persones que mai s'han apropiat als recursos d'orientació. Reforçar la connexió amb el referent

	d'ocupació juvenil. ▪ Suport a programes d'inserció laboral d'altres òrgans o entitats ▪ Desenvolupament d'accions de formació professionalitzadora i ocupacional ▪ Creació de xarxes i grups de col·laboració mútua entre les entitats per millorar l'eficiència en la recerca de feina. ▪ Habilitació d'un espai físic amb eines TIC per facilitar la recerca de feina de manera autònoma al mateix barri.
Treballar per una societat cohesionada i intercultural, promovent vincles comunitaris i relacionals, i afavorint la participació ciutadana.	▪ Potenciació de la Taula Comunitària com a espai de debat i proposta ▪ Promoció de l'activitat de les entitats de Sant Cosme i la seva participació en la vida comunitària del barri ▪ Generació d'accions d'oci positiu i altres propostes de lleure al barri. ▪ Definició d'un nou projecte per a l'equipament cívic delta com a centre de serveis sociocomunitaris. ▪ Foment de la participació i la incorporació social de la comunitat gitana al barri, i en especial de les dones. ▪ Desplegament de les accions del Pla Jove al barri de Sant Cosme, tenint en compte les opinions i itineraris personals de les persones joves. ▪ Implicació de les persones joves a la vida comunitària del barri, com agents transformadors de la seva realitat i la del seu entorn a través de l'associacionisme o l'organització grupal, afavorint la formació d'espais de reflexió i presa de decisions conjunta i partint de la seva pròpia diversitat, el seu temps i interessos. ▪ Promoure una convivència positiva i cívica dels i les joves en l'espai públic. ▪ Promoció de les relacions interculturals a través de festes, projectes culturals amb mirada comunitària, trobades veïnals i activitats de participació que permetin el reconeixement de la diversitat i la superació de prejudicis envers els diversos orígens culturals al barri. ▪ Promoció de la identitat de barri entre les entitats esportives i facilitar la seva integració en les activitats de les veïnes i les veïns, incorporant una visió d'igualtat de gènere. ▪ Promoció de vincles intergeneracionals amb acció comunitària que permetin millorar l'atenció a les persones grans i combatre la solitud no desitjada. ▪ Disminució de l'aïllament i la segregació social.
Garantir la igualtat de gènere i la no discriminació de les persones LGTBI+	▪ Desplegament del Pla d'Igualtat al barri de Sant Cosme. ▪ Desplegament del Pla Local LGTBI+ al barri de St. Cosme. ▪ Acompanyament i promoció de les dones del barri en tots els àmbits i etapes de la vida. ▪ Acompanyament de processos d'apoderament de persones amb identitats de gènere i orientacions sexuals no normatives i donar-los visibilitat. ▪ Augment de la participació i la implicació de la ciutadania en la lluita contra les violències masclistes i les discriminacions per raó de diversitat sexual, afectiva o de gènere.

Àmbit: Seguretat i convivència

Objectiu	Actuacions
Fomentar la convivència i atenció a la diversitat i a les especificitats culturals, funcionals, socials i de gènere.	- Participació en les taules de coordinació tècnica i en les xarxes contra les violències masclistes, els maltractaments a la gent gran, i la LGTBIfòbia. - Desenvolupament d'accions de sensibilització i pedagògiques adreçades al conjunt
Garantir la seguretat del veïnat del barri de Sant Cosme i actuar amb prioritat contra les activitats il·lícites que puguin tenir lloc al barri.	- Acompliment de l'ordre a la via pública per part dels cossos policials - Creació d'una comissió interadministrativa per a la seguretat al barri - Incorporació d'una figura tècnica de prevenció i gestió de conflictes per coordinar les actuacions dels diferents serveis de prevenció i seguretat que actuen al barri.
Treballar pel civisme als espais públics i comunitaris i garantir la convivència.	- Desenvolupament d'accions i campanyes que facilitin la comunicació explícita i reiterada de les normes de circulació, d'ús de la via pública, i de l'ordenança de civisme. - Imposició de sancions en cas d'incórrer de manera continuada en infraccions a la via pública. - Impuls d'accions de pacificació del trànsit i mobilitat en general, reduint actuacions incíviques relacionades amb l'ús dels vehicles.
Reduir la percepció d'impunitat de conductes violentes o il·lícites	- Planificació d'actuacions coordinades contra plantacions il·legals en habitatges. - Coordinació d'actuacions diverses adreçades a evitar frauds de subministraments i a regularitzar situacions contractuals. - Creació d'una unitat de disciplina d'habitatge i perseguir accions de mal ús de l'habitatge i contra la salut pública a causa de les plantacions il·legals.
Promoure la mediació i la resolució alternativa dels conflictes relacionats amb comunitats de veïnes i veïns, espai públic i convivència fomentant la cultura de pau i la resolució pacífica dels conflictes.	- Reforç dels equips del Servei de bon veïnatge, mediació i convivència i els de detecció de situacions de dificultats de convivència veïnal per monitoritzar i proposar respostes a situacions de conflicte a les comunitats, a l'espai públic i als equipaments públics. - Incorporació de l'acció dels cossos policials en els projectes d'intervenció sociocomunitària.
Fomentar la cohesió del barri, impulsant iniciatives comunitàries mitjançant la participació de la ciutadania i del teixit associatiu del barri	Impuls de la xarxa de referents veïnals per a la convivència.

Àmbit: Desenvolupament econòmic i amb oportunitats de futur

Objectiu	Actuacions
Incrementar l'activitat econòmica ubicada al barri.	- Reforç del comerç actual del barri i l'associació de comerciants. - Foment de la incorporació de noves activitats econòmiques al barri.
Ampliar el control públic dels locals com a estratègia d'atracció inversora i promoció comercial.	Dinamització activa de la pujada de persianes de locals comercials buits per a posar-los a l'abast dels projectes d'economia social i solidària de l'àmbit metropolità.
Fer de Sant Cosme un barri atractiu que posi en valor les seves forteses.	- Anàlisi de la imatge, el relat i la identificació del barri. - Definició d'una política de comunicació municipal activa al barri de Sant Cosme amb ressò al conjunt de la ciutat. - Elaboració d'un pla de comunicació municipal en relació al barri.
Incorporar la mirada específica del barri en el planejament urbà de futur i	Avenç en el projecte de Cal Monés com a espai d'incubació de noves iniciatives

fer-ne un pol d'atracció i d'interès.	econòmiques i culturals.

Àmbit: Garantir la funció social de l'habitatge	
Objectiu	Actuacions
Facilitar l'accés a l'habitatge digne per a les persones residents al barri	- Increment del parc d'habitatges públics i iniciatives cooperatives o comunitàries. - Increment del parc de lloguer assequible mitjançant la compra d'habitatges per destinar-los a lloguer o la formalització de lloguers amb la intermediació de la Borsa d'habitatge - Compra d'habitatges com sigui possible al barri directament o facilitar a entitats. - Canvi de l'ús de locals per a allotjaments d'emergència.
Fer seguiment del procés de desqualificació dels habitatges de promoció pública per poder intervenir en les transmissions més complexes per facilitar la seva continuïtat com habitatges públics.	- Impuls de la declaració de zona de tanteig i retracte al municipi, o similar, per garantir la possible actuació sobre les transmissions al barri de Sant Cosme. - Incorporació de les problemàtiques específiques de l'habitatge en situació anòmala de Sant Cosme al Pla Local d'habitatge.
Garantir el correcte estat de conservació i adequació dels edificis, acompanyant les veïnes i veïns a responsabilitzar-se i impulsant plans de rehabilitació.	- Interlocució i coordinació amb d'altres serveis o agents responsables quan es detectin ocupacions o usos inadequats, amb especial atenció al parc de l'ACH (sol·licituds inspecció). - Elaboració de diagnòstics de la situació social i organitzativa de les escales veïnals en què s'intervé, creant un espai d'atenció i canalització de les demandes. - Disseny de protocols d'intervenció socioeducativa i creació de línies de subvencions o microcrèdits per a les comunitats.
Planificar la diversificació del veïnat del barri de Sant Cosme en les polítiques d'habitatge assequible.	- Planificació de manera específica al barri del Pla local d'Habitatge ajustat al règim legal d'accés a l'habitatge. - Col·laboració amb el tercer sector en la gestió dels seus projectes d'accés a l'habitatge. - Compilació i gestió de la base de dades d'habitatges al barri: propietat, estat físic, ocupació, situació socioeconòmica i monitoritzar-ne l'evolució. - Gestió i coordinació de l'atenció ciutadana amb la resta d'agents les demandes en matèria d'habitatge i tenir referent d'Habitatge a Sant Cosme. - Gestió amb proximitat el parc social de lloguer. Els agents gestors de parc social d'habitatge o d'allotjament han d'apostar per un model de gestió amb la màxima proximitat. - Diversificació dels perfils d'accés en els programes municipals d'habitatge, amb especial atenció a la borsa de lloguer (Prat Espais). - Prevenió, actuació i seguiment de l'ús anòmal de l'habitatge, d'habitatges buits o d'usos delinqüencials. - Elaboració i manteniment un cens d'habitatges buits al barri de Sant Cosme. - Oferiment dels diversos programes de mediació disponibles (Prat Espais) als propietaris d'habitatges buits a Sant Cosme. - Definició d'un Pla d'Actuació específic per a la zona d'habitatges d'alta complexitat que contingui: - Establiment d'un nou conveni amb l'Agència Catalana de l'habitatge per determinar les accions necessàries per garantir la funció social dels habitatges públics i evitar el deteriorament de les comunitats, els edificis i els espais públics. - Elaboració d'un informe de situació dels habitatges públics de la sisena i setena fases, identificant la situació de titularitat, de salubritat i estructura dels edificis, de situació de subministres i

	d'impagaments. - Observació per la disciplina d'habitatge, fent un seguiment específic de les zones d'alta complexitat. - Constitució d'un servei d'assessorament jurídic. - Afavoriment en l'accés a la població jove del Prat a l'habitatge públic del barri.
Garantir l'accessibilitat dels habitatges i la seguretat en els subministraments.	- Impuls d'un projecte de barri eficient amb autoproducció energètica i limitació de la potència consumida - Gestió de la subvenció per a la col·locació d'ascensors a les escales que així ho hagin acordat.
Reduir ocupacions conflictives i garantir la seguretat i la disciplina en matèria d'habitatge.	- Creació d'una unitat sancionadora i de seguiment de l'estat de l'habitatge, per seguretat i salut pública. - Creació d'un punt d'atenció i seguiment de proximitat per part de l'Agència Catalana de l'Habitatge i d'una Oficina mixta de seguiment dels habitatges.

Àmbit: Fer un barri més habitable, saludable i connectat	
Objectiu	Actuacions
Millorar la integració del barri al conjunt de la trama urbana i ampliar la connectivitat de Sant Cosme amb la resta del Prat en eixos de vianants i transport públic.	- Modificació del planejament d'acord amb els objectius. - Avaluació de la mobilitat en bici i del transport públic. - Afavoriment d'eixos transversals de connexió amb el Parc Nou. - Impuls de la dinamització de la vida del barri i la relació amb el conjunt de la ciutat, donant suport a les iniciatives de les entitats i col·lectius ciutadans. - Promoció de la participació positiva dels i les joves del barri en les activitats de ciutat i en la vida sociocomunitària, afavorint el sentiment de pertinença al Prat.
Millorar l'espai públic i fer-lo més amable, segur i accessible i garantir-ne una bona conservació.	- Manteniment de la qualitat dels espais públics del barri. - Remodelació de la plaça de la Sisena Fase. - Remodelació del paviment del Passeig Ramon Codina i passeig de vianants paral·lel. - Impuls de les obres de l'ARE, (Àrea Residencial Estratègica).
Reurbanitzar i reduir la densitat d'habitatges i millora d'accessibilitat i mobilitat al sector de la setena fase de remodelació.	- Elaboració del pla d'afectació edifici transversal 7a Fase per ampliar la permeabilitat i millorar-ne l'accessibilitat. - Promoció del projecte de reforma de plaça interior de la setena fase. - Elaboració del pla de modificació de la vialitat i del clavegueram del sector del carrer Anoia del número 2 al 40 i de Cardener de 12 a 20.
Pacificar el trànsit a Sant Cosme i especialment a les grans avingudes.	Elaboració d'un pla per a la reducció i pacificació del trànsit a Riu Llobregat i Ronda Sud.
Incrementar el verd urbà dins del barri.	- Redefinició d'espais fent-los més amables i accessibles. - Vinculació d'aquesta redefinició a espais de participació i/ o la Taula Comunitària.
Incrementar l'eficiència energètica dels habitatges i edificis per reduir la pobresa energètica.	- Elaboració d'un Pla de Barri de producció energètica i autoconsum. - Elaboració d'un Pla de Rehabilitació al barri per impulsar l'accessibilitat, estalvi i l'eficiència energètica.

• Garantir l'ús col·lectiu i compartit de l'espai públic, afavorint els valors de participació, democràcia, llibertat i solidaritat.	▪ Impuls d'espais de participació i deliberació entorn la situació urbanística del barri i el seu ús. ▪ Impuls d'un procés participatiu per a la reforma dels espais del Passeig Ramon Codina i Riu Ebre ▪ Creació d'un grup de treball amb participació ciutadana sobre urbanisme en el marc de la Taula Comunitària de St. Cosme.

7. Sistemes d'Avaluació

El sistema d'avaluació del Pla Estratègic està en fase de definició. S'estan establint els sistemes de treball, espais de coordinació tècnica, i taules de treball i serveis i projectes que, corresponent a cada àmbit, objectiu i línia d'actuació, han de permetre fer el seguiment i avaluació adequada.

Aquesta avaluació i seguiment es realitzarà tant a nivell municipal, en espais de ciutat i espais de barri, com supramunicipal, amb referents tècnics d'altres administracions presents en el barri i al Prat i amb representants institucionals a partir de la seva adhesió a l'Espai de Relació Institucional (ERI), que té com a finalitat el seguiment i alineació de polítiques públiques en els objectius del Pla Estratègic.

En tot cas, es disposarà d'una bateria d'indicadors de resultat definits i propis del PESC, establerts conjuntament amb les diferents àrees municipals i el conjunt d'administracions que estan vinculades al seu desplegament. Aquesta bateria d'indicadors estarà incorporada en els diferents espais, tant de seguiment tècnic del PESC com de intervenció socioeducativa i comunitària en el barri, com a nivell de l'observatori social i econòmic de la ciutat per tal de comptar amb una visió qualitativa i quantitativa, panoràmica i de detall, que ens permeti pilotar el conjunt del Pla Estratègic.

S'establiran moments d'avaluació parcial (2-3 anys) i una avaluació final de l'impacte i la transformació del barri que s'hagi assolit.

8. Annexos